

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Dărămuș Eugenia Marcela****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Popa Ramona Claudia, prof. Nandrea Maria, doc. Cutean Irina**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
conf. univ. dr. Panaite Ovidiu**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Echilibrul emoțional- cauză și efect al dezvoltării personale - Prof. Caizer Daniela	3
50 de ani de la afacerea Watergate – Prof. Cetean Daniela	4
În lumea contabilității. Expertiza contabilă – Prof. înv. primar Pleșa Denisa - Elena	6
Importanța educației la vârste timpurii – Prof. înv. preșcolar Mihai Maria Claudia	9
Atenție, bullyingul poate începe chiar la grădiniță! – Prof. înv preșcolar Morar Cristina Adriana	13
Probă de evaluare sumativă la contabilitate – Prof. Popa Victoria	15
Cadrul didactic – manager al clasei de elevi - Prof. Lașiță Doina	19
Turismul durabil în comunna Gârda de Sus – Prof. Filip Anda Maria	20
Inovație în activitatea didactică – Prof. Dușa Emese Tunde	22
Studiu – Factorii dezvoltării ontogenetice – Prof. înv. preșcolar Furdui Mirela Elena	24
Arc peste timp – încoronarea visului de Unire – Prof. Galdău Cosmin	26
Formarea priceperilor și deprinderilor practice de muncă în orele de abilități practice în ciclul primar – Prof. înv. primar Irimie Nicoleta	30
Tulburările de comportament alimentar – Prof. Barbu Nicolae Horia	33
Cunoașterea elevilor prin interpretarea desenului cu tema „Familia” – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela	35
Activități de tip outdoor în grădiniță – Prof. înv. preșcolar Bălăneanu Monica, prof. înv. preșcolar Bota Delia Mariana	37
Rolul educației la vârstele timpurii – Prof. înv. preșcolar Suciu Veronica, prof. înv. preșcolar Mureșan Doina Maria	38

Rolul activităților extrașcolare în precesul instructiv - educativ – Prof. înv. primar <i>Mateș Rodica</i>	42
Proiect de activitate integrată – Prof. înv. <i>preșcolar Rus Nicoleta Livia, prof. înv. preșcolar Brăteanu Adriana</i>	43
Folosirea aplicațiilor video în lecția de matematică – Prof. înv. primar Vrenghea <i>Mihaela</i>	46

ECHILIBRUL EMOȚIONAL – CAUZĂ ȘI EFECT AL DEZVOLTĂRII PERSONALE

Prof. Caizer Daniela, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

„Emoțiile sunt factorul care cel mai frecvent și mai substanțial influențează starea creierului unui om sănătos” (Natalia Bekhtereva). Reglarea emoțională este una dintre componentele determinante ale formării sistemului de personalitate în mod optim, echilibrat. Orele de consiliere și orientare, mai ales la ciclul gimnazial, ar trebui să fie axate pe activități care să îi pună pe copii în situații diverse emoțional. Formarea de „tipare” de răspuns afectiv vor facilita integrarea socială și profesională și va menține sănătatea psihicului individual.

Transformările anatomice și funcționale la această vârstă sunt intense și de amploare, la fel cu cele emoționale. Dacă în această etapă se intervine în mod eficient, evoluția elevului va fi una pozitivă. Propunem în acest scop o activitate care se poate desfășura în cadrul orelor de consiliere și orientare.

Clasa/grupa: clasa a VI-a

Natura sarcinii (individuală/ colaborativă): colaborativă

Scopul activității constă în sprijinirea elevilor să înțeleagă importanța gestionării emoțiilor pentru a atinge nivelul dorit de performanță și pentru a-și îmbunătăți relațiile cu cei din jur.

Obiective stabilite:

-elevii vor învăța să diferențieze emoțiile pozitive de cele negative;

-elevii vor putea să decodifice legătura dintre emoție și comportament;

Descrierea succintă a modalității de desfășurare a activității didactice

Elevilor li se pune la dispoziție textul-suport:

„Habarnam băgă de seamă că balonul începe să se ridice din nou și strigă:

- Stați, fraților! Nimeni nu mai trebuie să sară. Uite, iarăși urcăm.

- De ce urcăm iarăși? Se miră Probabil.

- Deșteptule! Izbucni Dondănel. A sărit Știe-tot și balonul s-a ușurat.

- Dar ce o să ne facem noi fără Știetot?

(...)

- O să ascultați de mine, declară Habarnam. Acum eu o să fiu șeful vostru.

- Tu? se miră Dondănel Nu poate fi cineva șef cu un cap ca al tău.

- Așa, vasăzică? Nu poate fi șef cu un cap ca al meu? se răsti Habarnam

Dondănel și Habarnam începură să se certe și se certară până seara. (...) Soarele cobora spre asfințit. Vântul se întărea. Balonul se răci și mai mult și începu să se lase iar în jos, dar Dondănel și Habarnam nu mai tăceau.

(Nikolai Nosov, Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi, editura Raduga, Moscova, 1985)

Sarcina 1: Familiarizarea cu textul – lectură individuală

Sarcina 2 – în grupe de câte 4 elevi, se reia lectura textului după un plan prestabilit și redat sub forma unei fișe de lucru:

- Care sunt personajele textului?

- Prin ce experiență comună trec personajele? Este una pozitivă sau se confruntă cu probleme?

- Cum fac față problemelor? Colaborează sau se ceartă?

- Este atitudinea lor una potrivită pentru colaborare?

- Ce emoții ale personajelor puteți identifica? Grupați-le în emoții pozitive și negative.

- Ce semnificație are numele personajului „Dondănel”?

- Care credeți că este finalul poveștii? Balonul se prăbușește sau își continuă zborul?

- Cum vedeți voi finalul poveștii?

Sarcina 3 – frontală, interactivă

Fiecare grupă prezintă rezultatele muncii în echipă, frontal. Se face analiza acestora și se stabilesc asemănări și deosebiri între ele. Se face aprecierea generală a muncii elevilor.

Concluzii: emoțiile, atât cele pozitive, cât și cele negative, sunt firești. Nu trebuie să simțim doar emoții pozitive. E normal să fim supărați, triști, chiar furioși câteodată. Totul e să nu lăsăm emoțiile să ne conducă, ci să le conducem noi pe ele. Să le folosim ca și „combustibil” pentru drumul pe care îl avem de parcurs și să nu devină obstacole în cale a ceea ce ne propunem.

Sarcina 4 – individuală

Pentru ora următoare fiecare elev va scrie o scrisoare adresată celor doi „prieteni” Habarnam și Dondănel care va cuprinde sfaturi pentru îmbunătățirea relației și a comunicării:

Continuă scrisoarea! Ajută-i pe Habarnam și Dondănel să fie mai eficienți!

Dragă Habarnam și dragă Dondănel,

Am aflat ce s-a întâmplat cu balonul vostru și cred că vă pot ajuta pentru ca, pe viitor, să reușiți să colaborați și să rezolvați problemele mai repede. Cred că.....

50 DE ANI DE LA AFACEREA WATERGATE 1973-2023

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Richard Nixon și afacerea Watergate – cel mai mare scandal politic din istoria Statelor Unite

Richard Nixon, al 37-lea președinte al Statelor Unite ale Americii, a rămas în istoria lumii drept primul președinte american obligat să demisioneze. Totul a început în vara anului 1972, când Nixon decide să-și spioneze adversarii din Partidul Democrat. Comitetul Național Democrat avea biroul în clădirea Watergate. Aici urmau a fi instalate câteva microfoane. Misiunea se soldează cu un eșec, deoarece „spărgătorii” sunt prinși. Din nefericire pentru Nixon, poliția realizează că cei arestați nu erau simpli delincvenți. Legătura lor cu Casa Albă este verificată și demonstrată. Urmează un val de demisii a unor persoane din conducerea Comitetului pentru Realegerea președintelui Nixon. În ziua imediat următoare Casa Albă declară că „nu are niciun amestec în respectivul incident”

Asupra afacerii se așterne liniștea. Însă acum intră în joc doi ziariști ai publicației americane *Washington Post*. Jurnaliștii Carl Bernstein și colegul său Bob Woodward, încep să ancheteze

afacerea pe cont propriu. Grație unui informator reușesc, în scurt timp, să publice diferite materiale pe marginea spargerii de la Watergate. Cei doi ajung la concluzia că spargerea nu a fost una întâmplătoare, ci a fost un ordin politic. Urmând firul informațiilor obținute, cei doi ziariști descoperă că cei cinci spărgători fuseseră plătiți cu banii nu tocmai albi ai lui Nixon. Se știa că Nixon primea bani de o valoare îndoielnică pentru campania sa electorală. Cu toate acestea Nixon câștigă detașat alegerile din noiembrie 1972. Însă după alegeri, mai exact la 8 ianuarie 1973, începe procesul celor implicați în scandalul Watergate. Cel care va ceda presiunilor interogatoriilor și va accepta să vorbească este James McCord. Acesta le vorbește autorităților despre activitățile secrete ale *Comitetului pentru Realegerea Președintelui* și despre modul de finanțare.

Congresul instituie în această perioadă o comisie senatorială, care află că Nixon supraveghease procesul spărgătorilor. Mai mult candidatul la funcția de director al FBI, L.Patrick Gray aduce în scenă noi nume și informații. Acesta povestește cum la interogatoriile FBI, fusese prezent în mod constant un reprezentant al Casei Albe. Iar trei dintre consilierii președintelui apar tot mai des în mărturiile celor interogați: John Dean, Ehrlichman, Haldeman. Aceștia vor demisiona la 30 aprilie 1973. Între timp Nixon numește un nou procuror general, Elliot L. Richardson. Audierile făcute de comisia specială de anchetă a cazului Watergate erau televizate, astfel că americanul de rând aveau ocazia să fie la curent cu evoluția cazului.

Eroul acestor audieri a fost John Dean. La 25 iunie 1973, acesta aduce la cunoștința comisiei, toate eforturile întreprinse de Nixon în vederea mușamalizării afacerii. Tot el vorbește despre banii negrii pentru campanie, listele cu adversari de la Casa Albă, obsesia lui Nixon față de protestatarii împotriva războiului din Vietnam, despre ascultarea telefoanelor și despre mentalitatea de buncăr de la Casa Albă. După aceste declarații, începe un adevărat război între Justiție și Nixon, pentru predarea benzilor de magnetofon.

La 10 octombrie 1973, vice-președintele Spiro Agnew demisionează sub acuzația de luare de mită. Urmarea scestei acțiuni este mai mult decât evidentă. La 8 august 1974, Nixon demisionează, iar la 9 august, vice-președintele Gerald Ford, depune jurământul în calitate de președinte al Statelor Unite ale Americii. O lună mai târziu, Ford îl grațiază pe Nixon.

Afacerea Watergate a dus în final la limitarea puterii executive, la promulgarea unor legi, cum ar fi *Legea prerogativelor de război* (1973), *Legea prin care erau stabilite plafoane pentru contribuții și cheltuieli în campania electorală* (1974), *Legea privind Libertatea Informației* (1974). De asemenea s-a produs o oarecare divizare geografică a Americii între Nordul aflat în criză și Sudul tot mai prosper. Acest lucru a dus la preferarea președinților proveniți din sud.

S-a mai produs și un fenomen, numit de unii istorici drept **balcanizarea Americii**. Acest lucru desemna reculul sistemului bipartizan și creșterea numărului de independenți și apariția în număr din ce în ce mai mare a asociațiilor (grupurile de presiune). Aceste grupuri erau formate din fermieri, muncitori, liberi profesioniști, feministe, homosexuali, ecologiști și nu numai. Aceste grupuri se află la originea actualelor organizații de lobby.

„Watergate” a fost o afacere despre abuzul de putere și hărțuire la cel mai înalt nivel al statului și a arătat că deși SUA este o republică prezidențială, președintele nu poate să facă orice și dacă încalcă legea plătește! Iar Nixon a plătit cu scaunul prezidențial!

BIBLIOGRAFIE

1. *Înainte de Watergate*, Ed. Politică, București, 1989.
2. Woodward,Bob,*Toți oamenii președintelui*, Ed.RAO, București, 2000.
3. Hunt, Howard, *American Spy*, Macmillan, New York, 2014.

ÎN LUMEA CONTABILITĂȚII EXPERTIZA CONTABILĂ

Prof. înv. primar: Pleșa Denisa – Elena, Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Abstract :

Caracterul științific, etica profesională și integritatea morală a experților contabili fac din expertiză contabilă caracteristici probatorii suficient de temeinice și irevocabile pentru a stabili responsabilitatea celor care încalcă legea, nesocotesc disciplina financiară și dăunează bunurilor.

Vă propunem aici principalele elemente care susțin caracterul științific al expertizei contabile:

- a. obiect de cercetare are în vedere fapte și situații de natură economico-financiară;
- b. vizează activitatea economică a unui agent economic pentru problemele și obiectivele stabilite de organul judiciar;
- c. examinează anumite situații și împrejurări pe baza informațiilor oferite de evidența economică și suportul ei material;
- d. analizează datele de evidență și elaborează opinii cu privire la problemele investigate pe baza legilor și a actelor normative care reglementează domeniul de activitate respectiv;
- e. redactează judecăți de valoare pe baza constatărilor făcute, care susțin ca mijloc de probă pentru organul judiciar care a decis efectuarea expertizei contabile.

Rezumat:

Expertiza contabilă este o formă de cercetare care urmărește elucidarea modului în care operațiunile tehnice și înregistrările contabile, anumite fapte, circumstanțe, situații de natură economico-financiară se reflectă în documente. Sarcina principală a expertizei contabile judiciare este de a contribui la stabilirea adevărului și la soluționarea echitabilă a cazurilor în fazele de investigare, cercetare sau judecare a unui caz. Expertiza contabilă extrajudiciară/amiabilă are loc, în afara oricărei intervenții judiciare, direct între justițiabili sau la cererea persoanelor fizice sau juridice în vederea stabilirii și respectării autenticității și legalității activităților acestora.

Expertiza contabilă are ca obiectiv de cercetare acțiunile, situațiile apărute în activitățile economico-financiare, managementul unități patrimoniale, iar pentru rezolvarea acestor probleme este necesară apelarea unui expert contabil. Din punct de vedere procedural expertiza contabilă include: examinarea documentelor din dosarele cauză, examinarea documentelor, actelor, înregistrarea datelor deținute de părți sau terți (expertiză la fața locului), analiza interpretărilor părților și martorilor, interpretarea documentelor de control financiar și a contabilității anterioare în expertiză, analiza concluziilor și efectuarea unei expertize tehnice. Din punct de vedere structural, realizarea raportului de expertiză contabilă trebuie să includă trei secțiuni, acestea fiind: introducerea, desfășurarea expertizei, dar concluziile.

Cuvintele cheie: EXPERTIZĂ, EXPERT ȘI CERCETARE

Expertiza are în vedere prin conținutul faptei, anumite situații și anumite împrejurări, prin natura cauzei sau litigiu care se cercetează, anumite aspecte de expertiză cum ar fi: tehnică, merceologică, medicală, filatelică, grafologică, criminalistică, auto, contabilă, etc.

Expertiza contabilă este o formă de studiu științific care urmărește elucidarea modului în care anumite fapte, situații și acțiuni de natură economico-financiară se reflectă în documente, operațiuni tehnice și înregistrări contabile. Activitatea în expertiza contabilă vizează datoria unui expert contabil de a verifica și controla registrele contabile, conturile și actele justificative financiar-contabile ale unui entități, în scopul furnizării de materiale tuturor părților implicate în vederea soluționării corecte a acestor afaceri comune, fie spre a oferi justiției datele necesare în vederea soluționării unui proces sau a unei contestații sesizate. Aria expertizei contabile vizează întreaga activitate economico-financiară a entității. Obiectivul de cercetare are în vedere situația economico-financiară și posibilitatea acestuia de a crea profit sau venituri, așa cum documentele primare și

evidența contabilă prezintă intrarea și ieșirea legală a bunurilor materiale și a valorilor financiare, privind corectitudinea administrării unui patrimoniu, din punct de vedere științific. Totodată expertiza contabilă are ca obiectiv de studiu analiza economico-financiară a activității unei entități, în vederea determinării unor comportamente ale conducătorilor și a persoanelor din structurile funcționale în raport cu atribuțiile lor de serviciu.

Expertizele contabile pot fi clasificate (C. și Ct.A, 2004) :

I. După scopul principal în care au fost solicitate, în:

- a. **expertizele contabile judiciare**, reglementate de: Codul de procedură civilă; Codul de procedură penală; alte legi speciale;
- b. **expertize contabile extrajudiciare** – sunt cele efectuate în afara procedurilor reglementate privind rezolvarea unor cauze supuse verdictului justiției. Sunt efectuate în afara unui proces justițiar. Nu au calitatea de mijloc de probă în justiție, ci, cel mult, de argumente pentru solicitarea de către părți a administrării probei cu expertiza contabilă judiciară sau pentru rezolvarea unor litigii pe cale amiabilă.

II. După principalul obiectiv la care se referă, expertizele contabile sunt:

- a. civile
- b. penale
- c. comerciale
- d. fiscale
- e. alte categorii dispuse de organele în drept sau extrajudiciare solicitate de către clienți

Expertiza contabilă judiciară

Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală și alte legi speciale reglementează expertizele contabile judiciare, constituind mijloc de probă în justiție. Expertiza tehnică judiciară elaborată de experți sau specialiști din domeniul organelor de urmărire penală a instanțelor judecătorești sau a altor organe cu atribuții jurisdicționale, vizează lămurirea unor acțiuni sau cauze în expertiza tehnică.

Scopul stabilirii adevărului material și justei soluționări a litigiilor sau a cauzelor aflate în faza de cercetare sau de judecată sunt dispuse din oficiu sau acceptate, la cererea părților în expertiza contabilă judiciară. Acesta se află la interferența domeniilor de contabilitate și al dreptului, constituind funcția de probă științifică. Cercetarea se bazează pe expertizele contabile constituind fenomenele și procesele economice evidențiate prin intermediul documentelor cu valențe probatorii indicate de către fiecare în parte aflându-se în litigiu.

Caracteristicile principale ale expertizei contabile judiciare sunt:

- a. mijloc de probă în justiție și intervine numai atunci când organele judiciare o consideră necesară pentru elucidarea cauzelor în curs de anchetă sau de judecată;
- b. competențe de examinare a documentelor și evidențelor tehnico-operative și contabile necesare pentru lămurirea obiectivelor stabilite de organele judiciare;
- c. confirmă sau infirmă constatările controlului cu privire la pagube, abateri, deficiențe, lipsuri etc.

d.intervine ca probă administrată de organele de urmărire penală și de judecată , în vederea convingerii asupra realității și asupra condițiilor apariției pagubei, deficienței, abaterii, etc.;

Totodată în expertiza contabilă judiciară apare sarcina efectuării unei expertize cu un pronunțat caracter obligatoriu, exceptând cazurile de recuzare sau a circumstanțelor care generează situații de incompatibilitate.

Expertiza contabilă extrajudiciară /amiabilă

Această expertiză este soluționată de persoanele fizice sau juridice, fără a exista un dosar de anchetă, de cercetare sau de judecată. Totodată aceste intervenții sunt elaborate în diverse situații cum ar fi:

- a. Fundament de acțiune asociate agențiilor economice – agenții economice, de regularitate se adresează instanțelor arbitrale, apelând la serviciile unui expert contabil pentru a avea certitudinea că documentele și evidența pe care se fundamentează acțiunea arbitrală este legală, corectă, exactă, că evidențiază situația economico-financiară, gestionară, contractuală, etc.
- b. În cazurile de contestații ale deciziilor de imputare, în vederea stabilirii răspunderii materiale, apelarea la activitatea unui expert contabil de către o persoană fizică și folosirea expertizei contabile ca răspuns la contestațiile în vederea apărării în condiții legale, dacă se simte neîndreptățit pe cale administrativă. Evidențele contabile necorespunzătoare atrag emiterea cu ușurință a deciziilor de imputare și stabilesc răspunsuri materiale eronate, conținând date nerelevante cu realitatea și cu normele legale. În aceste condiții, în economia de piață există și funcționarii societăților comerciale, probleme teoretice, dar și legale privind metodologiile expertizei contabile și utilizând diverse categorii de specialiști din economie: tehnicienii din domeniul contabilității; acționari; creditori; administratori; cenzori; magistrați; avocați; fisc; oameni de afaceri în general, etc.

Expertul contabil

În ceea ce privește calitatea de expert contabil, această calitate este incompatibilă cu cea de martor în aceeași cauză, martorul având întâietate. În calitate de expert contabil această incompatibilitate apare în cazurile în care acesta are un interes sub orice formă, el, soțul(ia) sau vreo rudă apropiată, în rezolvarea cazului într-un anumit mod de subiectivitate.

Înșușirea de expert contabil se atribuie pe baza examenului (ca și în cazul contabilului autorizat). Conform art. 4 din Ordonanța 65/1994, calitatea de expert contabil poate fi atribuită persoanei care îndeplinește următoarele condiții:

- deține calitatea de exercițiu deplină;
- deține studii economice superioare în domeniul de specialitate contabile/ finanțe, cu diplomă recunoscută de Ministerul Învățământului și cu o practică de specialitate de cel puțin 3 ani;
- a promovat examenul de expert contabil;
- dreptul de gestiune și de administrare a societăților comerciale este interzis persoanelor care suferă o condamnare potrivit legii în vigoare.

Exercitarea profesiei de expert contabil se poate realiza individual sau în cadrul unor societăți comerciale potrivit legii. Salarizarea unui expert contabil se realizează prin intermediul unui onorariu prevăzut printr-un contract încheiat, vizând misiunea sa.

În concluzie, expertiza contabilă presupune o arie de activitate profesională contabilă ce poate fi realizată de persoanele care au dobândit însușirea de expert contabil în cadrul legal, fiind înscrși în Tabloul experților contabili, actualizat anual de către Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România. Persoana care a dobândit calitatea de expert contabil în condiții legale, are calitatea de a verifica și de a aprecia modul de organizare și de conducere a activității economico-financiare și de contabilitate, de a supraveghea gestiunea societăților comerciale și de a verifica legalitatea bilanțului contabil și a contului de profit sau pierdere. Iar în ceea ce privește expertizele contabile, aceste expertize trebuie realizate într-un mod responsabil, având baze justificative prin intermediul documentelor și a evidenței contabile și nu pe declarațiile părților sau al martorilor, deoarece activitatea și evoluția unei entități depinde de un raport de expertiză contabile, iar în cazurile de sesizări a instanței, aceste documente sunt mijloc de probă în elucidarea corectă a unei cauze.

Bibliografie

1. Boulescu M., Ghiță M., “*Expertiză contabilă și audit financiar - contabil*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999

2. Florea L., Macovei I.-C., Florea R., Berbeci M., *“Introducere în expertiza contabilă și auditul financiar”*, Editura CECCAR, București, 2007
3. ORDONANȚA GUVERNULUI nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, republicată și actualizată

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI LA VÂRSTELE TIMPURII

*Prof. învă. preșcolar Mihai Maria-Claudia
Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă (G.P.N. Valea Lungă)*

„Copiii învață mai bine atunci când sunt într-un climat socio-afectiv sigur, când relaționează plăcut cu părinții, cu educatorii și cu ceilalți din jurul lor”.

John Bennet, UNESCO, 2004

În România, ca în majoritatea statelor lumii, educația timpurie a copiilor contribuie la supraviețuirea, creșterea, dezvoltarea și instruirea/învățarea timpurie a copiilor, incluzând aspectele sănătății lor, ale alimentației și igienei, precum și ale dezvoltării cognitive, sociale, fizice și emoționale, începând din momentul nașterii și terminând cu intrarea în școala primară, în cadrul învățământului formal. De regulă, în țara noastră, se vorbește despre educație timpurie odată cu intrarea copilului în grădiniță. În același context, se consideră că grădinița asigură mediul care garantează siguranța și sănătatea copiilor și care, ținând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, implică atât familia cât și comunitatea în procesul de învățare.

În condițiile în care ereditatea și mediul sunt factori obligatorii cu contribuții aleatorii în procesul dezvoltării ontogenetice, societatea a dezvoltat și perfecționat un mecanism special de reducere a imprevizibilului și de creștere a controlului asupra procesului de dezvoltare psihologică individuală. Acest mecanism specific este educația, care reprezintă procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane, deci este o activitate necesară atât pentru individ cât și pentru societate, este o activitate specific umană, un fenomen social și o condiție a progresului societății, raportată atât la individ cât și la societate.

Educația timpurie este educația care privește copiii de la naștere până la vârsta de 6-7 ani și care le oferă acestora condiții specifice pentru dezvoltarea lor generală în concordanță cu caracteristicile individuale. Educația timpurie este crucială pentru dezvoltarea și educarea ulterioară a copilului și se realizează prin folosirea unei metodologii și a unui curriculum adecvat, precum și a unui personal calificat, în strânsă colaborare cu familia și serviciile de sănătate și protecție a copilului. Educația timpurie reprezintă o abordare înțeleaptă a trăirii prezente a viitorului, pentru că își propune o investiție de înțelepciune în devenirea umană a celorlalți pentru un viitor mai bun. Cu cât mai devreme educația permanentă, cu atât mai bine în prezent, pentru bunul fundament al viitoarei personalități a copilului. Educația permanentă, ca proces al educației pe durata întregii vieți, își recunoaște începuturile în educația timpurie, ca prim stadiu crucial în dezvoltarea personalității.

Scopurile educației timpurii pornesc de la satisfacerea trebuințelor copiilor foarte mici și mici, dar se deschid în perspectiva dezvoltării personalității viitoare prin:

- Formarea capacităților de a asimila cunoștințele și semnificațiile instrumentelor culturale;
- Dezvoltarea abilităților de concentrare a atenției și efortului voluntar independent;
- Încurajarea posibilităților de autoexprimare, explorare și experimentare a lumii;
- Formarea simțului valoric al propriei identități în relațiile interpersonale;
- Învățarea rolurilor sociale și cristalizarea conștiinței de sine valorice.

Normele și valorile educației timpurii :

- fiecare copil e unic, cu nevoi specifice lui și particulare, nevoile sunt cerințe importante pentru educație și diferă de la un copil la altul, deci abordarea este specifică fiecărui copil în parte;
- educația este continuă, începe din primele momente ale vieții și durează toată viața;
- fiecare activitate de îngrijire este un demers educativ, iar interacțiunea activă cu adultul este definitorie;
- dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, interacțiunea cu ceilalți, organizarea mediului și activitatea de învățare;
- învățarea copilului mic se realizează prin explorări și experimente în situații de joc;
- dreptul la șanse egale presupune accesul la servicii de calitate, garantate de politicile naționale.

Educația permanentă începe în primii ani de viață, când se construiesc fundamentele dezvoltării relațiilor copilului cu lumea, se inițiază capacitățile de concentrare a atenției asupra experienței proprii și a relațiilor interpersonale prin care copilul le descoperă ca identitate, el se înțelege ca măsură a activității proprii. De aceea, educația timpurie trebuie să încurajeze cucerirea lumii imediate de către copil, să stimuleze și să cultive încrederea în forțele învățării proprii și în capacitatea de autoexprimare în viața comună trăită împreună cu ceilalți.

Efecte ale educației timpurii pe termen lung:

- copiii care au beneficiat de educație timpurie de calitate se simt mai atrași de școală, manifestă atitudini pozitive față de învățare,
- obțin rezultate mai bune,
- sunt motivați și doresc să finalizeze întregul parcurs școlar, ceea ce duce la scăderea absenteismului, creșterea ratei de școlarizare și reducerea abandonului școlar.

Educația timpurie contribuie la egalizarea șanselor copiilor (copiii în situații de risc, care provin din medii socio-culturale dezavantajate, cei care prezintă dizabilități sau aparțin unor grupuri etnice minoritare), la progresul acestora și ulterior la integrarea în societate

Educația timpurie contribuie substanțial la realizarea idealului paideic prin factorii implicați: calitatea personalului din grădiniță; mediul educațional organizat pe centre de activitate/ interes; numărul de copii din grupă; calitatea proiectării demersurilor instructiv-educative la nivel macro și micro (demers personalizat, care presupune elaborarea de instrumente didactice de interpretare personală a programei școlare în funcție de contextul educațional).

Tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru invită la o revalorizare a locului educației în contextul vieții contemporane. Pe de o parte, este din ce în ce mai acută nevoia de a oferi individului instrumente reale de a se înțelege pe sine și pe de altă parte, pentru o mai bună conviețuire într-o lume complexă. Educația diferențiată și personalizată a copiilor poate fi unul dintre răspunsurile școlii la această problemă. Dacă pentru mult timp copilul trebuia să se adapteze grădiniței sau școlii, în zilele noastre este din ce în ce mai evident că grădinița și școala trebuie să se adapteze nevoilor specifice și particularităților copilului.

Abordarea diferențiată aduce în discuție adaptarea învățământului la particularitățile psihofizice ale copilului, ceea ce presupune o foarte bună cunoaștere a copilului în ceea ce privește temperamentul, priceperile și deprinderile, interesele, potențialul intelectual, trăsăturile de personalitate, etc. Pe de altă parte, dincolo de aceste caracteristici individuale, educatorii trebuie să cunoască „ereditatea socio-culturală” pe care copilul o aduce din familie.

La nivelul sistemului educațional, demersul didactic tradițional dominant era caracterizat de predarea frontală prin utilizarea aceluiași metode de lucru și sarcini pentru toți copiii fără a se ține seama de particularitățile individuale. Această corelare necorespunzătoare între volumul, gradul de complexitate a cunoștințelor, metodele de învățare și particularitățile socio-emoționale și cognitive ale copiilor poate avea drept consecință demotivarea și apoi insuccesul școlar și chiar social, pe termen lung.

Respectarea diferențelor individuale duce la crearea unor situații de învățare care să permită copiilor progresul pe căi diferite, pentru realizarea aceluiași obiective. Definitiv pentru progresul copiilor este modul în care aceștia conectează informațiile și procesele psihice specifice învățării. Implicarea unei multitudini de procese psihice potențează caracterul formativ al demersului

educațional și creează condițiile favorabile pentru activitatea ulterioară de învățare. Ca proces, învățarea implică o serie de componente psihice, diferite de la un copil la altul. Drept urmare, organizarea situațiilor de învățare urmează să asigure condiții favorabile activității de învățare ca proces complex de informare și formare, de asimilare a cunoștințelor și dezvoltare a componentelor structurale ale personalității umane. Aceasta implică crearea situațiilor de învățare care să determine o participare activă a copilului în procesul de învățare prin interacțiuni directe.

Cea mai importantă învățătură timpurie pe care o oferă comunicarea interumană copilului la această vârstă este aceea de „a fi împreună cu ceilalți oameni” într-un climat de siguranță, de a simți protecția și afecțiunea umană, de a fi în relație cu cei apropiați, de a împărtăși simțăminte dragi celor din jur și a le comunica nevoile de dezvoltare. De aceea, la vârsta primei copilării carențele în comunicarea cu copilul, bazarea și neparticiparea părinților sau absența unei comunicări echilibrate vor avea consecințe nefaste asupra dezvoltării generale a copilului.

Sensibilitatea și receptivitatea față de comunicarea și interacțiunea umană se manifestă atât sub aspectul expresiv-nonverbal, ca reacție afectivă, cât și sub aspect verbal, ca răspuns la vocea și vorbirea umană. Buna înțelegere cu copilul mic, se va realiza printr-un limbaj propriu, pe care interacțiunea adult-copil îl dezvoltă și-l perfecționează progresiv sub aspectul tonalității afective și totodată al rafinamentului verbal.

Un obiectiv important al educației timpurii a conduitei de comunicare o reprezintă realizarea concordanței și a convergenței dintre mesajele verbale cu acelea para- și nonverbale care le însoțesc. Acel conținut de intenții susținut prin gesturi, expresii, intonație trebuie să redea mesajului verbal coerența interesului, semnificațiilor verbale într-un mesaj clar, unitar. Expresiile și intonațiile întăresc și susțin mesajul verbal al adulților, precizează sensurile verbale spre a fi mai bine înțelese de către copii.

Decurge de aici o prudență deosebit de semnificativă în educarea timpurie a conduitei verbale: în prezența copiilor, nu doar în comunicarea directă cu copii, adulții să-și regleze comunicarea într-o manieră onestă, pe cât posibil prin evitarea divergenței contradictorii dintre mesajele verbale și componentele paraverbale ori nonverbale.

Învățându-i pe copii să se exprime corect, clar verbal, le educăm limpezimea gândirii, le ordonăm activitatea mentală după criterii logico-lingvistice corecte. Prin educarea timpurie a conduitei verbale vom realiza esențialul uman al comunicării: susținem copilul să progreseze de la monologul „în prezența și alături de ceilalți” la „dialogul și interacțiunea comunicațională verbal-inteligentă cu ceilalți”.

De la pura activitate expresiv-ludică comunicarea progresează la dialogul inteligent doar printr-o educație timpurie organizată pe criterii metodico-practice explicite: vorbirea nu va mai fi niciodată independentă de activitatea de ansamblu a copilului ci va fi modalitatea de joc, de cooperare cu ceilalți și de stăpânire a lucrurilor.

Gândirea antepreșcolarului se dezvoltă în cadrul acțiunii cu obiectele și a acțiunii verbale și constituie un fel de prelungire a capacității sale de reprezentare, pornind însă, nu de la operarea cu imagini, ci de la operarea cu simboluri verbale.

În conduita verbală desprindem două etape interrogative, cu repercusiuni asupra gândirii, interogația reprezentând un indiciu al existenței gândirii. Prima dintre ele, prezentă în jurul vârstei de 2 ani, este cea în care copilul dorește să știe ce reprezintă fiecare lucru – “marea identificare”, cea de a doua etapă, ce debutează la 3 ani și se prelungește în stadiul următor este etapa obsedantului “de ce?”.

Grădinița reprezintă unul din mediile educative cu impact esențial asupra dezvoltării memoriei la copil. Astfel, la vârsta de 3 ani, copilul memorează două cifre; reproduce poezii din două strofe; recunoaște forma obiectelor prin pipăit; păstrează informația în memorie câteva luni, iar la 4 ani copilul memorează 3 cifre; reproduce cu multa ușurință și plăcere poezii; recunoaște elementele omise din desene incomplete ce reprezintă obiecte cunoscute și păstrează informația în memorie timp de aproximativ 1 an. La 5 ani preșcolarul reproduce poezii mai lungi cu intonație; recunoaște obiectele omise de pe 7-8 desene; reproduce cele 3 momente ale zilei; reproduce noțiuni din sfera a 2-3 noțiuni generale (animale, legume, pasări); evocă o întâmplare sau acțiune petrecută cu mai

mult timp în urmă și păstrează informația în memorie până la 1,5 ani, iar la 6 ani recunoaște corect 2-3 litere; recunoaște elementele omise din desen; compară, din memorie, două obiecte; enumeră zilele săptămânii și păstrează informația în memorie circa 3 ani.

Jocul este considerat un fenomen de cultură, o formă de activitate umană care pregătește pentru efortul serios al muncii sociale. Jocul are în viața copiilor o dublă semnificație – exteriorizează emoțiile, satisfacțiile, dorințele și nevoile copilului prin detensionarea liberă și exersează capacitățile de acțiune. Educația timpurie prin joc trebuie să modeleze funcțiile adaptative ale jocului caracteristice vârstei și interacțiunea copiilor cu situațiile de joc.

Perspectiva formativă a jocului în educația timpurie este inversată în concepția psiho-genetică a profesorului J. Piaget, care consideră că motivația în jocul copiilor nu este adaptarea la real ci, dimpotrivă, asimilarea simbolică a rolului, “în joacă”, la “eul” liber, detensionat, cu veselie, fără constrângeri obișnuite. Semnificația funcțională a jocului devine stimularea și creșterea capacităților de a trăi cu bucurie și din plin împrejurările de viață datorită tuturor consecințelor formative asupra condițiilor de adaptare, ca tip fundamental de activitate a copilului.

Jocul:

- solicită, exersează și stimulează toate funcțiile și capacitățile psihice;
- concentrează atenția perceptiv-actională asupra efectelor dorite;
- satisface nevoia de mișcare, operare cu obiectele, interacțiunea cu persoanele;
- modifică realitatea prin restructurări simbolice accesibile, ușor de asimilat la nevoile

eului;

- construiește reguli lejere, plăcute, ușor de stăpânit și de respectat;
- susține motivațional răbdarea, perseverența și stăpânirea de sine în sarcini acceptate „în

joacă”.

Educația timpurie prin joc este susținută de elanul natural spontan pentru activități simbolice deschise, plăcute în care copilul se antrenează după propriile puteri, în mod firesc și fără alte constrângeri de efort. Ceea ce în joc pare mimarea unei situații, devine prin exercițiul antrenant o “activitate reală” în care se învață conduite de interacțiune cu persoanele și mânuirea obiectelor, atitudini de exprimare și respectare a mesajelor, trăiri afectiv motivaționale adecvate rolurilor. Firescul învățării prin joc la vârstele timpurii este exprimat în folclorul copiilor de exerciții ritmate însoțite de cântece și mișcări reale exersate, atribuite însă cu simboluri ludice. Achiziționarea deprinderilor de joc oferă copiilor siguranța de sine, autonomie în exprimare și dorința de participare la activitățile de interacțiune cu ceilalți.

Ca o concluzie a importanței educației timpurii pot fi amintite următoarele:

➤ perioada cuprinsă între 0-6 ani este cea în care copiii se dezvoltă rapid, iar dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, mai târziu este mult mai dificilă și mai costisitoare compensarea acestor pierderi;

➤ alegerile făcute în copilăria timpurie și acțiunile întreprinse de părinți și de societate au o influență puternică și de durată asupra copilului, în sens larg, asupra viitorilor adulți ai societății;

➤ calitatea îngrijirii și protecției copilului în perioada amintită este soluția care previne decesul infantil, bolile, întârzierile în creștere, traumele, carențele alimentare etc.;

➤ investiția în copii la vârste cât mai fragede va conduce pe termen lung, la dezvoltarea socială și la realizarea susținută a drepturilor copiilor.

Bibliografie:

- 1.Boza, Mihaela, Psihologia vârștelor, curs
- 2.Cosmovici, Andrei, Psihologie generală, Editura Polirom, Iași, 1996
- 3.Ezechil, Liliana; Paisi Lazarescu, Mihaela, Laborator preșcolar, Editura V&I Integral, București, 2002
- 4.Revista Învățământului Preșcolar nr. 3-4/2006
- 5.Veronica, Anton (coordonator), Educație timpurie, Editura PIM, Iași, 2006

- 6.*** Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie (2019)
- 7.*** Curriculum pentru educația timpurie (2019)

ATENȚIE, BULLYINGUL POATE ÎNCEPE CHIAȚ DIN GRĂDINIȚĂ!

Prof. inv. preșc. Morar Cristina-Adriana, G.P.N.Cionești- Lic Teh "Țara Moșilor" Albac

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil/de excludere și de luare în derândere a cuiva, de umilire. Acest cuvântul „bullying” nu are o traducere exactă în limba română, însă poate fi asociat cu termenii de intimidare, terorizare, brutalizare. Bullying-ul nu presupune existența unui conflict bazat pe o problemă reală, ci pe dorința unor persoane de a-și câștiga puterea și autoritatea, punându-i pe alții într-o lumină proastă. Insulte, porecle, îmbrâncelile, înjurăturile și intimitatea la nivel de grup, sunt fenomene pe care copiii le întâlnesc încă de la grădiniță.

Agresivitatea ia naștere din nevoia de apărare sau de delimitarea a spațiului personal, pentru a putea ști cine ești, pentru a te putea diferenția; agresivitatea mai ia naștere și din sentimentul de nesiguranță sau de pericol. Fenomenul bullying poate fi prezent în orice tip de comunitate, în grupuri sociale, unde persoanele interacționează unele cu altele: la școală, la locul de muncă, în familie, în cartiere, în biserică, în mass-media chiar între țări etc. Se creează astfel o stare de conflict, care nu poate fi depășită decât dacă se conștientizează existența fenomenului. Reprimarea agresivității e cea care conduce la manifestarea ei în forma violentă-bullyin; acesta poate duce și la blocarea creativității, a libertății de mișcare, a spontaneității sau chiar la îmbolnăvire. Toate acestea fac parte din fenomenul de bullying, care a luat amploare, de la an la an și în România, la fel ca și în alte țări!

Prin programele de prevenire a bullying-ului, copiii învață să recunoască din timp ce anume le provoacă emoții intense și să își controleze reacțiile. Un copil care învață de mic să își cunoască emoțiile și să fie empatic va fi cu siguranță mai puțin predispus la a fi agresor sau victimă la grădiniță/școală sau chiar pe internet, mai apoi, ajutându-l să aibă performanțe mai mari pe orice plan!

Cea mai buna variantă de a combate bullying-ul în grădiniță și școală este comunicarea, continuată cu acțiunea profesorilor și a părinților, deopotrivă. Orice caz de bullying trebuie tratat. În spatele unui copil agresiv se află un copil căruia nu i-a fost îndeplinită o nevoie, căruia îi lipsesc emoțiile și încrederea în sine.

Cea mai recomandată abordare împotriva bullying-ului este educarea agresorului. Acest lucru poate fi posibil prin crearea unor context în care acesta să învețe să se exprime. În același timp, este important ca acesta să reușească să comunice mai bine cu cei pe care i-a tratat în mod corespunzător. Prin urmarea celor trei pași ai inteligenței emoționale, denumiți concret oglindire, validare și empatie, agresorul învață să își înțeleagă victima și să empatizeze cu aceasta.

Bullying în grădiniță și școală se traduce prin hărțuirea cu care copiii sunt nevoiți să se confrunte zilnic și care este venită din parte altor copii. Motivele acestui fenomen sunt diverse, de la statutul social, la aspectul fizic și până la dorința de imprimare a puterii asupra celor mai slabi. Bullying-ul poate fi asociat cu intimidarea, brutalizarea sau hărțuirea și inclusiv în punerea altora într-o lumină proastă de către agresori. La rândul lor, aceștia reușesc astfel să își dovedească propria superioritate. Bullying-ul este o acțiune intenționată și repetată, realizată cu un motiv existent în subconștient. Totodată, acest fenomen este o problemă care apare în comunitate și trebuie rezolvată în același loc. Agresorul (primește această denumire într-un anumit context, nu în permanență!) caută să genereze un asemenea conflict, întrucât are nevoie să se simtă dominant.

Bullying-ul poate fi observat atunci când:

- a. Un comportament agresiv al unui copil sau grup de copii îndreptat împotriva altui copil sau grup de copii;

- b. Implică un dezechilibru de putere, când unul dintre copii este întotdeauna în poziție de inferioritate în raport cu celălalt;
- c. Este un comportament repetat pe o perioadă mai lungă de timp;
- d. Implică abuz verbal, fizic și relațional (umilire publică, excluderea dintr-un grup, intimidare, amenințare, discriminare, etc

Ca obiective pe care ni le putem propune pentru a preveni bullying-ul în grădiniță ar putea fi:

- transformarea conținutului programului și a valorilor (toleranță, grijă, curaj și respect) care stau la baza sa într-o parte permanentă și firească a vieții de zi cu zi a copiilor, de la creșă până la sfârșitul ciclului primar:

- dezvoltarea unor comunități pozitive în care copiii se tolerează și se respectă reciproc;
- dezvoltarea abilităților copiilor de a avea grijă unii de alți și de a avea curajul să își apere (pentru început verbal) colegii care nu se pot apăra singuri;
- conștientizarea educatorilor și a părinților în privința impactului pe care îl au adulții asupra relațiilor dintre copii și întărirea colaborării dintre educatori, părinți și copii.

Dar în nenumărate cazuri și agresorul este tot un fel de victimă. Se explică acest lucru prin faptul că acesta nu știe să își exprime propriile sentimente, fiind nevoit să recurgă la un astfel de atac. De obicei, victimele aparțin unei anumite categorii, fiind deseori defavorizate față de agresori. Printre aceste categorii se numără:

- copii din centrele de plasament;
- copiii mai mici sau mai timizi;
- copiii săraci sau cei foarte studioși, așa-zisii “tocilari”;
- copiii de naționalități diferite;
- copiii mai singuratici sau neîndemânatici la sport;
- copiii cu anumite deficiente, fie prea grași, fie prea slabi sau cu dizabilități mentale.

A nu se confunda bullying-ul cu situații conflictuale ce apar în mod natural între copii. Spre exemplu, dacă doi copii s-au înfuriat și se ceartă pe o jucărie, acela se numește conflict; dacă unul dintre copii îi ia jucăria altuia, ba mai mult îl și tachinează, îl necăjește folosindu-se de cele mai multe ori de avantajul că este mai mare decât victima, că vorbește mai corect și mai cursiv, că se face auzit (asta se întâmplă de cele mai multe ori în grupele combinate de preșcolari), iar agresorul zâmbește, ba se amuză simțind plăcere pentru ceea ce face, acesta este declarat un comportament care poate fi încadrat la bullying, care ar fi necesar să fie urmărit pentru o perioadă de timp pentru a se confirma sau infirma în funcție de parcurs!

Ca o concluzie la ceea ce s-a discutat mai sus, văd, personal, ca cea mai eficientă metodă de a elimina bullying-ul la grădiniță fiind conștientizarea problemei (I), identificarea preșcolarilor care contribuie negativ la crearea acestui „fenomen”(II), autoeducarea părinților prin discuții detaliate despre aspectele derulate în sala de grupă și urmărirea acestor copii și în alte contexte (parc, întâlniri în familie extinsă, etc) (III). Totodată, la modul general vorbind, fiecare părinte are responsabilitatea să fie un model pentru copilul său, acesta contribuind activ la întărirea caracterului și la promovarea unui mod de viață departe de medii toxice.

BIBLIOGRAFIE

www.ghindoc.ro

www.itsybitsy.ro/gradinite-fara-bullying

PROBĂ DE EVALUARE SUMATIVĂ LA CONTABILITATE

Prof. Popa Victoria, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Modul: Contabilitate

Clasa: a- XI-a

Data:

Anul școlar:

Plan de învățământ aprobat prin O.M.E.N.: 3500 din 29.03.2018

Programa aprobată prin: Anexa nr. 1 la O.M.E.N.: 3501 din 29.03.2018

Unitatea de rezultate ale învățării – URÎ 10 ÎNREGISTRAREA OPERAȚIILOR ECONOMICO-FINANCIARE

Cunoștințe:

10.1.2. Descrierea operațiilor economico-financiare și funcționarea conturilor

Abilități:

10.2.3. Aplicarea reglementărilor contabile privind înregistrarea operațiilor economico-financiare pe baza documentelor specifice

10.2.4. Utilizarea unui raționament matematic în descrierea analizei și formulei contabile

10.2.5. Înregistrarea operațiilor economice și financiare în registrele contabile pe baza unui soft de specialitate

Atitudini:

10.3.1. Manifestarea capacității de a reacționa rapid și eficient în selectarea conturilor specifice operațiilor economico-financiare

10.3.2. Argumentarea într-un mod independent și riguros a înregistrărilor în conturi

10.3.3. Asumarea în cadrul echipei de la locul de muncă, a responsabilității pentru sarcina de lucru primită

10.3.4. Manifestarea consecvenței în realizarea sarcinilor de lucru

Obiectivul fundamental al probei de evaluare:

- să cunoască nivelul cunoștințelor dobândite de către elevi la nivelul unității de rezultate ale învățării.

- să verifice dacă elevii sunt pregătiți pentru a învăța noi subiecte.

Obiective operaționale: Elevii:

- să identifice documentele utilizate în contabilitatea trezoreriei pe baza cunoștințelor dobândite

- să explice noțiuni privind elementele patrimoniale specifice trezoreriei pe baza cunoștințelor dobândite

- să caracterizeze conturile de trezorerie

- să aplice regulile de funcționare a conturilor cunoscând funcția contabilă și simbolul conturilor de trezorerie în situații impuse

CONȚINUTUL PROBEI – ITEMI**Subiectul I. 3 puncte****Exercițiul nr. 1. (4 x 0,25 p = 1p)**

Stabiliți corespondența dintre operațiile economice care se produc în firmă (coloana A) și documentele folosite în consemnarea acestora (coloana B) în evidența economică și contabilă.

A

1. Achiziție prin virament

2. Donație imobilizări și numerar

3. Plusuri de numerar în casierie la

B

a. proces-verbal de imputație;

b. factura fiscală, ordin de plată și extras de cont;

c. proces-verbal de predare – primire și

- inventariere chitanța;
 4. Imputarea unor lipsuri de numerar în d Contract de concesiune
 casierie e. Proces-vebal de inventariere;

1..... 2..... 3..... 4.....

Exercițiul nr. 2 (4 x 0,25 p = 1p)

Stabiliți valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri prin înscrierea în dreptul cifrelor corespunzătoare a lui A - adevărat sau F - fals.

1. Creditele pe termen scurt se mai numesc și credite de trezorerie;
2. Cheltuielile privind dobânzile la credite se înscriu în contul 666;
3. În categoria conturilor de trezorerie se înscriu și alte valori aflate în casieria unității;
4. Contul "Viramente interne" 581 are sold final debitor la încheierea decontărilor, ca semn al efectuării operațiilor de încasare-plată

Exercițiul nr. 3 (2 x 0,5 p = 1p)

Încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Contul 5121 reprezintă:
 - a. Contul de alte valori ;
 - b. Conturi la bănci în lei ;
 - c. Contul casa ;
 - d. Contul de amortizarea imobilizărilor corporale ;
 - e. Contul de venituri din vânzarea mărfurilor.
2. Contul 5314 reprezintă:
 - a. Contul casa în lei ;
 - b. Contul casa în valută;
 - c. Contul de cheltuieli din vânzarea mărfurilor.
 - d. Un cont cu funcție contabilă de pasiv ;
 - e. Un cont extrabilanțier.

Subiectul II 2,5 puncte

1. (0,5 p) Răspunde în scris la următoarele întrebări:

Contul 541 regăsit în balanța de verificare a unei firme denotă că ea este cum ?

Răspuns:

- 2, (0,5 p) În funcție gardul de detaliere a informațiilor, conturile se clasifică în.....

Răspuns:

3. (3 x 0,5p =1,5 p) Știind că simbolul unui cont reprezintă „codul numeric personal” al acestuia, să se precizeze denumirea conturilor pentru următoarele simboluri:

- a) 5414
- b) 506
- c) Care dintre cele două conturi este preferabil sa existe într-o firmă și de ce?

Răspuns: a..... b..... c.....

Subiectul III 3,5 puncte

1. (6 x 0,25p =1,5 p) Care dintre conturile precizate 5121,541,5311 se pot folosi la:

- a. achitarea datoriilor prin virament;
- b. care sunt destinate achitării în numerar;

Răspuns: prin virament.....

în numerar.....

2. (2 p) Alege două conturi care să fie :

- de activ
- de trezorerie

și să facă evidențierea în valută a activelor bănești.

Răspuns:

Barem de corectare și notare proba de evaluare/Descriptori de performanță

SUBIECTUL I (3 puncte)

1. Total: 1 punct

1 – b; 2 - c; 3 – d; 4 – a.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 0,25 p.; pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0p.

2. Total: 1 punct

a - A; b - A; c – A; d – F.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 0,25p.; pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0p.

3. Total: 1 punct

1 – b; 2 – b;

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 0,5p.; pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0p.

SUBIECTUL II (2,5 puncte)

1 – rău platnică ; 2 – sintetice de gradul I și de gradul II; 3 –a: Acreditiv în valută;- b: obligațiuni; - c: 506, deoarece acreditivul în valută denotă faptul că firma este rău platnică la export.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 0,5p. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte

SUBIECTUL III (3,5 puncte)

1. Total: 1,5 puncte

Răspuns: prin virament...5121...și 541.....

în numerar.....5311.....

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 0,5p. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte

2. Total: 2 p puncte .

Răspuns:5124,.....5314.....

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte 1 p. Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 puncte

NOTĂ: Se acordă un punct din oficiu.

Indicatori de performanță		
Satisfăcător nota 5-6,99	Bine nota 7-8,99	Foarte bine nota 9-10
Identifică conturile care intră în corespondență în tranzacție. Identifică simbolurile conturilor, funcția lor contabilă și denumirea dintr-o listă de termeni.	Descriu și explică din punct de vedere financiar-contabil, fenomenul economic . Identifică fenomenul economic în ansamblul său și îl înregistrează în contabilitate.	Face transfer interdisciplinar de cunoștințe. Rezolvă probleme cu grad ridicat de dificultate și explică relații subtile între fenomene.
Rezolvă probleme simple, utilizând corect conturile.	Rezolvă probleme cu grad mediu de dificultate	Face aprecieri cu privire la tranzacțiile înregistrate și identifică efectele fenomenelor economice .

Respectă regulile de funcționare a conturilor și lucrează sub îndrumarea profesorului.	Demonstrează cunoașterea regulilor de bază privind echilibrul economico-financiar al firmei.	Demonstrează capacitatea de a face previziuni argumentate privind efectele anumitor tranzacții asupra activității viitoare a firmei
--	--	---

Total

3 itemi obiectivi = 37,5 %

2 semiobiectivi = 25 %

3 subiectivi = 37,5 %

- Rezultatele testului sunt evidențiate în tabelul de mai jos specificându-se notele de la test.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Nota	Observații

Rezultate pe itemi

Nr. Itemi	I	II	III	IV	V	VI	...	
Nr. elevilor care au rezolvat corect itemul								
Procentul	%	%	%	% ...				

Itemii obiectivi au fost realizați în totalitate de elevi dinelevi.

Itemii semiobiectivi au fost realizați în totalitate de elevi dinelevi.

Itemii subiectivi au fost realizați în totalitate de elevi dinelevi.

Pondere rezultate pe note.

Note	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul notelor										

Observații: (aprecieri, măsuri)

Concluzii: (se vor scrie în urma evaluării)

BIBLIOGRAFIE

1. Crețu, C., Teoria curriculumului și conținuturile educației, Iași, Editura Universității „Al.I.Cuza”, 1999
2. Cucoș, C., Pedagogie, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Iași, Editura Polirom, 2002
3. Cucoș C., Teoria și metodologia evaluării, Iași, Editura Polirom, 2008
4. Frunza V., Evaluare și comunicare în procesul de învățământ, Constanța, Ovidius, University Press, 2007
5. Lisievici, P., Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente, București, Editura Aramis, 2002
6. Lițoiu, N., Metode și instrumente de evaluare, în Stoica, A. (coord), Evaluarea curentă și examenele, București, Editura ProGnosis, 2001
7. Manolescu, M., Evaluarea școlară-un contract pedagogic, București, Editura Fundației Culturale „D. Bolintineanu”, 2002
8. Mătiș, D., Pop, A. (coordonatori), Contabilitate financiară, Ediția a III-a, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2010
9. Pântea Iacob, P., Bodea, Gh., Contabilitate financiară, Editura Intelcredo, Deva, 2014
10. Radu, I. T., Evaluarea în procesul didactic, București, E.D.P, 2000

***Legea contabilității nr.82/1991 – republicată

***Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, **Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic**, Standard de pregătire profesională, calificarea profesională Tehnician în activități economice, nivel 4, domeniul de pregătire profesională Economic, Anexa 4 la OMENCS nr. 4121 din 13.06.2016

***Ministerul Educației Naționale, **Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic**, Curriculum pentru clasa a XI -a, ciclul superior al liceului – filiera tehnologică, calificarea profesională Tehnician în activități economice, domeniul de pregătire profesională Economic, Anexa nr. 1 la OMEN 3501 din 29.03.2018

CADRUL DIDACTIC- MANAGER AL CLASEI DE ELEVI

Prof. Lașiță Doina, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

Managementul educațional este orientat spre realizarea optimă a finalităților instructiv-educative, căreia i se subordonează diagnoza și prognoza, organizarea cadrului structural și funcțional, precizarea atribuțiilor, stabilirea regulilor de activitate, buna circulație a informației pe orizontală și pe verticală, controlul și, în general, bunul mers al muncii școlare. Conducerea managerială asigură folosirea rațională a resurselor materiale și umane, urmărește marketingul educațional și activitatea financiar- contabilă.

În contextul clasei, cadrul didactic este liderul formal al întregului proces și, cu preponderență la clasele mici, exercită cea mai mare influență asupra grupului. El este cel care concepe programul de lucru, transmite informații, formează priceperi și deprinderi, dirijează toate acțiunile comune ale grupului. Se impune însă, pentru a preveni autoritatea excesivă a cadrului didactic, considerarea elevilor, a clasei de elevi și ca un grup social- activ, cu inițiativă care contribuie la propria formare.

În cadrul clasei de elevi, ca grup socio-educativ cu anumite structuri psihosociologice, dirigintele asigură respectarea normelor de conduită prevăzute în regulamentele școlare.

Dirigintele este managerul activităților educative din clasa de elevi. El este ales dintre profesorii cu prestigiu profesional și moral, pentru a îndeplini mai multe roluri:

- studierea și caracterizarea psihopedagogică a elevilor și a clasei, ca repere în elaborarea programului educațional;
- planificarea activităților educative;
- organizarea clasei ca grup socio – educativ, asigurând coeziunea și dinamica grupului educogen;
- conducerea democratică și operațională a clasei, folosind diferite strategii de intervenție;
- conducerea activităților educative nonformale și colaborarea cu profesorii de la clasa respectivă, cu familia și cu comunitatea locală;
- consiliere psihopedagogică, orientarea școlară și profesională, în colaborare cu Centrele și Cabinetele de asistență psihopedagogică;
- participarea activă și responsabilă a elevilor la activitățile educative din cadrul clasei;
- crearea mediului educogen în clasă, coeziunea și dinamica grupului, rezolvarea cu tact pedagogic a conflictelor;
- prevenirea și combaterea devierilor de comportament și fomarea comportamentului moral la elevi;
- controlul și evaluarea eficienței activităților educative;
- optimizarea și inovarea activității educative.

Cadrul didactic diriginte va crea condițiile necesare de manifestare a fiecărui elev, formulând cerințele educaționale și diminuându-și treptat poziția de lider formal, în favoarea

inițiativei membrilor grupului. În acest stadiu, nucleul grupului preia, transmite și aplică normele de conduită de la diriginte la membrii grupului.

TURISMUL DURABIL ÎN COMUNA GÂRDA DE SUS

Prof. Filip Anda Maria, Colegiul Național „Avram Iancu” Câmpeni

Moșii din Apuseni urmăresc să-și păstreze intact mediul în care trăiesc și să-și îmbunătățească nivelul de trai, această dorință neapartinând doar localnicilor, ci și administrației Parcului Natural Apuseni. Astfel, turismul durabil devine miza centrală a locuitorilor din zona apuseană, proiectul aducând o vizibilitate mai mare regiunii, la nivelul întregii Uniuni Europene. Prin axarea persistentă pe turismul durabil, moșii își doresc consolidarea abilității destinației turistice de a rămâne competitive împotriva oricărui obstacol apărut, dar și atracția vizitatorilor din România și din întreaga lume, pentru ca ulterior să-i fidelizeze și să zugrăvească astfel unicitatea nu doar a câtorva regiuni, ci a întregului Parc Natural Apuseni. Dezvoltarea durabilă nu este doar o modă, ea este o necesitate impusă de contextul cultural, economic și social al vremurilor în care viețuim și a reușit să pătrundă încă din 1987 - anul apariției sale, în diverse domenii ale vieții de zi cu zi: de la agricultură durabilă până la transport durabil și turism durabil.

În ceea ce privește Parcul Natural Apuseni, axul central al preocupărilor celor care trăiesc aici îl constituie conservarea atentă și grijulie a atracțiilor turistice care impresionează prin tabloul pitoresc unic și cu un aer apusean specific, care te face să te simți mereu ca acasă. Un turism de calitate și o utilizare durabilă a resurselor oferite de o natură veșnic înfloritoare reprezintă baza unui plan economic și ecologic bine organizat, fapt ce va aduce cu sine beneficii pentru întreaga țară. Diversitatea și unicitatea resurselor naturale din P.N.A. sunt cele care au atras turiștii de peste tot și care au creionat o altfel de viziune a oamenilor din Occident asupra țării noastre.

P.N.A. este situat în vestul României, în partea central-nord-vestică a Munților Apuseni, întinzându-se pe o parte din masivele Bihor la sud și Vlădeasa la nord. Înaintând pe cursul superior al Arieșului Mare, în inima Munților Apuseni, la poalele Bihariei, ajungem în comuna Gârda de Sus, ale cărei obiective turistice reprezintă adevărate artificii naturale, unice și prețioase, reprezentative pentru P.N.A.. Fiind situată într-un mediu rural (montan), comuna Gârda de Sus și-a păstrat, de-a lungul timpului, toate elementele specific turismului rural (tradiții, obiceiuri, arhitectura caselor, gastronomia etc.). Toate aceste elemente constituie o bază autentică pentru consolidarea turismului durabil. Conceptul acestui tip de turism este redat de tradițiile păstrate vii de către localnicii din Gârda de Sus, de meșteșuguri și artă tradițională reînviată de festivaluri pentru a celebra unicitatea regiunii, produse artizanale confecționate pentru a fi vândute turiștilor și nu numai, locuri de muncă pe termen lung pentru a nu compromite șederea originarilor din zonă și multe altele.

Traseele turistice ale comunei au devenit un motiv de mândrie pentru localnicii din zonă, iar acest lucru a ajutat și la fidelizarea numeroșilor turiști, care, încântați peste măsură de ceea ce au văzut aici, dar și de ospitalitatea oamenilor, au decis să se întoarcă ba chiar să aducă și alți cunoscuți pentru a cunoaște o regiune în care devastatoarea și compromițătoarea lume a tehnologiei nu a ajuns încă. Natura va rămâne mereu folosită, iar resursele pe care aceasta ni le rezervă sunt conștiincios și durabil utilizate de către localnici. Ghețarul de la Scărișoara care este amenajat turistic- este o adevărată minune a naturii și unul dintre cei 10 ghețari subterani mai importanți, care sunt situați în P.N.A. (Ghețarul Focul Viu, Bortig, Zăpodie, Vârtop etc.). Acest semet obiectiv turistic este unul dintre principalele motive de mândrie ale moșilor de aici, Ghețarul atrăgând anual turiști din toate zonele țării, dar și din alte țări europene. Fiind amenajat special pentru cei care doresc să vadă de aproape frumusețile unei naturi protejate cu grijă, Ghețarul de la Scărișoara oferă un tablou unic de gheață perenă care dă impresia unei întinderi de diamant. Acest ghețar subteran nu este singurul care delectează privirile turiștilor, care-i fascinează și care asigură durabilitatea

turismului din zonă. Peștera Poarta lui Ionele, Ghețarul de la Vârtop, Izbulul Tăuz, Izbulul Cotețul Daureștilor, Coiba Mică și Coiba Mare reprezintă de asemenea comori ale ținutului apusean. Peisajele deosebite și încântătoare ale acestor zone sunt fotografiate de turiștii care vin aici, fie ei profesioniști (cercetători specializați în acest domeniu) ori simpli amatori care doresc o amintire a celor văzute în acest mic colț de rai.

Oamenii care s-au născut și au trăit pe acest meleaguri sunt profund atașați de locurile copilăriei lor, de natura protectivă și mereu de strajă, de bucatele tradiționale pe care nu le-ar înlocui cu nimic în lume, de oamenii care sunt întotdeauna binevoitori și lucrează din greu nu doar pentru a-și întreține familiile și a-și construi gospodăria durabilă, dar și pentru a menține culoare locală, pentru a da și mai multă viață unui loc atât de drag pe care nu l-ar putea părăsi nici în ruptul capului. Cu siguranță că ofertele de muncă în alte locuri din țară sau din străinătate nu au lipsit, însă localnicii acestor meleaguri ascunse în inima veșnicilor munți nu au vrut să-și părăsească locul de baștină, ba chiar mai mult, ei au dorit și încă doresc să muncească sârguincios pentru prosperitatea zonei ce nu poate înflori decât printr-un turism durabil solid proiectat. Astfel, oamenii din aceste zone, ingenioși și practici de felul lor, au inventat propriul stil de viață și propriu loc de muncă. Pe măsură ce ne apropiem de punctele turistice menționate mai sus, răsar rând pe rând, diverse magazine de artizanat des abordate de turiști, ateliere în care se practică meșteșuguri de când lumea, dar mai ales observăm tradiționalismul pitoresc al caselor bine-întreținute, care fascinează de fiecare dată mintea vizitatorilor, insuflând o imagine vie a perioadelor de mult uitate și a vechilor obiceiuri de obște.

O ocupație tradițională și specific Țării Moților este văsăritul, prelucrarea lemnului reprezentând pentru locuitorii Platoului Ghețar singura șansă de a-și asigura subzistența, în condițiile în care lipsa pășunilor alpine și a fânețelor suficiente limita numărul de animale. Documentele din anul 1673 demonstrează vechimea acestei specializări în rândul populației Românești de aici. Un adevărat vâsar trebuie să recunoască după aspectul exterior mediul bun pentru prelucrare, după care îl doboară folosind ferăstrăul manual, îl taie în boci și-l prelucurează pentru ca la final doagele să fie uscate în aer liber. Costumul popular, bucătăria tradițională, plantele leac sau tulnicul al cărui ecou pare să lege culmile munților reprezintă o altă serie de elemente definitorii ale oamenilor de pe aceste meleaguri. O gospodărie autentică de moț este de neînchipuit fără cai, animale folosite pentru munca pământului și iubite nespuse de mult de către stăpânii lor. Turiștii vin și pleacă, dar amintirea unei comunități ospitaliere, a unor bucate alese și a unor peisaje monumentale este întocmai ceea ce îi vor determina pe aceștia să revină.

Turiștii veniți să se bucure de natură au de asemenea beneficiul de a gusta din savuroasele preparate tradiționale care includ: mămăliga pătură, pâinea de mălai, plăcintele pe lespede, tocana de gălbiori, balmoșul, dar și preparatele din fructele și legumele specifice zonei.

Moții știu și să muncească, dar și să petreacă. În acest scop, dar și pentru dezvoltarea durabilă a turismului, se organizează diverse târguri festive pentru localnici și pentru musafirii poftiți să se bucure de petrecere. „Târgul de fete de la muntele Găina” este una dintre cele mai vechi și colorate sărbători populare, bucuria și dansul, preparatele tradiționale și iubirea fiind „personajele” principale ale acestui fascinant și fastuos spectacol. „Ziua Lemnarului”, activitatea care deja a intrat în tradiția moților, se sărbătorește în fiecare an în luna august în jurul datei de 20, fiind organizată din 2001 de Primăria Comunei Horea. Un alt spectacol îndrăgit de cei de aici este „Târgul de la Călineasa”, care este organizat anual în perioada 12-13 iulie cu scopul de a recupera diversitatea prin tradițiile ce renasc precum soarele pe cerul dimineții. La Albac de asemenea se organizează anual „Târgul de turism rural, Munții Apuseni” târg de care se ocupă Antrec România, Primăria Comunei Albac, Consiliul Județean Alba și Camera de Comerț și Industria Alba.

Imaginația moților constituie suportul inventivității și capacității lor de a improviza în condițiile dificile și incerte din acești munți, chiar numai faptul că locuitorii sunt dispersați prin munți este o dovadă a marii lor inteligente. Aceștia au găsit mijlocul perfect de a asigura dezvoltarea durabilă a turismului, care este esențial pentru această regiune a P.N.A. Tradițiile și obiceiurile, meșteșugurile practicate de atâta timp, bucatele tradiționale, dar mai ales peisajele

pitorești care parcă sunt luate din cărțile de povești sunt cele care asigură turismul durabil al comunei Gârda de Sus.

Bibliografie

- Avram, C., Avram, T., Tradiții și obiceiuri din Țara Moților , Editura Solness, Timișoara, 2001
- Boțan C.N., 2010, Țara Moților. Studiu de geografie regională Ed. Universitară București.
- Monografia comunei Gârda de Sus, 2011, Primăria comunei Gârda de Sus, Județul Alba, Editura Nereamia Napocae
- Savu Potențial turistic al Munților Apuseni.
- Simon T., Bran F., 1998, Avantajele dezvoltării unui turism durabil, Tribuna economică

INOVAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Dușa Emese Tunde, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă. Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc.

Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate. Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește. Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat. De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De un real folos este utilizarea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasă și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală. În viziunea metodologilor

moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică. Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

STUDIU - FACTORII DEZVOLTĂRII ONTOGENETICE

*Prof. inv. preșc. Furdui Mirela Elena,
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra/GPN Bistra*

Ontogeneza reprezintă dezvoltarea individului din momentul concepției până la moarte (DEX). Cuvântul “ontogeneză” provine de la cuvintele grecești *ontos* = ființă și *genesis* = dezvoltare. În ontogeneză individul se dezvoltă din punct de vedere biologic, psihic și social.

Dezvoltarea fizică este desemnată în general prin termenul de creștere (ex. creștere osoasă, musculară, ponderală etc.)

Termenul „*maturizare*” are două sensuri:

1. *Maturizarea* desemnează procesul de dezvoltare fizică și psihomotorie din copilărie care se desfășoară în aceeași ordine la toți copiii, fiind influențat preponderent de ereditate. Ritmul dezvoltării depinde de factorii de mediu, dar ordinea nu se poate schimba.
2. *Maturizare* înțelegem dezvoltarea bio-psiho-socială până la vârsta adultă. Etapa în care se atinge nivelul maxim de dezvoltare se numește maturitate (din limba latină *maturus* = copt). În acest caz se face referire doar la acele aspecte ale dezvoltării biologice care sunt în legătură cu dezvoltarea psiho-socială. Prin dezvoltare psiho-socială înțelegem procesul de formare și restructurare a proceselor, funcțiilor și însușirilor psiho-comportamentale care asigură adaptarea individului la mediu.

Omul este însă o ființă rațională. El gândește, comunică, adică interacționează cu ceilalți, reacționează într-un anumit fel, deci este receptiv la influențele celor din jurul său. Vom spune că omul este educabil, prin educabilitate înțelegând tocmai această însușire specifică a ființei umane de a fi altul decât este, adică de a fi perfectibil. Perfectibilitatea este condiția sine qua non a educației.

Progresele înregistrate în domeniul cercetărilor biologice și psihologice pe la jumătatea secolului trecut au determinat majoritatea psihopedagogilor să-și concentreze atenția asupra factorilor care contribuie la formarea și dezvoltarea ființei umane, la devenirea ei din stadiul de ființă biologică, în cel de ființă socială. Acești factori sunt:

- ereditatea
- mediul
- educația.

Ereditatea este caracteristica biologică a ființelor ce desemnează complexul de predispoziții care se transmit de la ascendenți la descendenți prin intermediul mecanismelor genetice.

Fiecare om este purtătorul, atât al trăsăturilor generale ale speciei umane : poziția bipedă, structura anatomo-fiziologică, tipuri de reflexe, cât și a caracterelor ereditare care îi sunt transmise pe linie directă de la proprii săi ascendenți : culoarea pielii, ochilor, conformația feței, anumite particularități ale grupe sanguine etc.

Ereditatea generală și cea particulară alcătuiesc substratul material al eredității. Preocuparea cercetătorilor care au avut ca obiect de analiză factorii devenirii ființei umane, s-a centrat pe stabilirea semnificației și ponderii moștenirii ereditare în formarea personalității. Întrebarea pe care și-au pus-o a fost dacă ereditatea poate fi socotită un factor cu rol determinat în acest sens sau dimpotrivă.

În concluzie, putem spune că, ereditatea nu redă în mod necesar tipurile de comportament, ci numai predispoziții.

Mediul este ansamblul condițiilor naturale, materiale și sociale ce alcătuiesc cadrul de existență al omului și care îi oferă acestuia o diversitate de posibilități de dezvoltare psihoindividuală.

Din acest punct de vedere ne interesează în principal :

- care este structura mediului;
- ce componente structurale ale mediului au o influență mai mare asupra personalității umane;
- cum acționează mediul asupra devenirii ființei umane.

Structura mediului se prezintă astfel : în funcție de momentul de referință din viața omului, înainte de nașterea sa sau după, vorbim de influențe ale mediului intern și de influențe ale mediului extern.

În faza prenatală, asupra copilului se exercită anumite influențe interne determinate de ambianța intrauterină. Această influență nu este atât de importantă, dar nici nu poate fi neglijată.

Totalitatea influențelor externe care se exercită asupra omului de-a lungul întregii sale perioade postnatale, reprezintă mediul extern, în cadrul căruia se operează o distincție între influențele mediului fizic sau primar și influențele mediului social sau secundar.

Mediul fizic-este cadrul natural în care omul își desfășoară viața și cuprinde ansamblul condițiilor bioclimatice (relief, climă, floră, faună), ce îi influențează dezvoltarea și maturizarea biologică (înălțime, culoarea pielii), precum și modul de a trăi (meserii, vestimentație, alimentație specifică).

Influențele sale asupra dezvoltării psihice a omului sunt apreciate de specialiști ca nerelevante. Mediul fizic nu acționează și nu influențează direct dezvoltarea psihică a omului.

Mediul social- Omul este supus și determinărilor de ordin social care au un impact mult mai puternic asupra dezvoltării sale psihoindividuale.

Din punct de vedere al devenirii ființei umane, definim mediul social ca fiind ansamblul influențelor ce decurg din interacțiunea omului cu totalitatea condițiilor economice, politice și culturale, care își impun amprenta asupra dezvoltării psihice.

Influențele exercitate de mediul social asupra omului sunt :

- directe, prin:schemele dec conduită oferite de ceilalți membrii ai colectivității căreia îi aparține; limbaj, ca mijloc de comunicare și transmitere a capitalului de cultură și a întregii cunoașteri acumulate prin experiența grupului;
- indirecte, prin: membrii ai familiei care joacă rolul de factor mediu între acesta și realitatea socială și care ei înșiși, sunt influențați în comportamentul lor de cultura grupului căruia îi aparțin.

Limba ca mijloc de comunicare între membrii grupului este caracteristica asemănării lor și le dă sentimentul apartenenței la un anumit mediu social.

Mediul social acționează asupra dezvoltării psihoindividuale a omului prin grupul social care determină o obișnuință comună.. Caracteristica principală a mediului social este diversitatea, neuniformitatea. În funcție de impactul și conținutul lor, precum și de gradul lor de organizare, influențele mediului social sunt :

- organizate,
- spontane.

Influențele cu specific organizat, instituționalizat din mediul social sunt exercitate de familie și școală, dar și de diverse instituții socio-culturale, mass-media etc.

Mediul social exercită însă, și influențe spontane, neintenționate educative, ce rezultă din activitățile cotidiene, din întregul mediu de viață al copilului : civilizația urbană, viața satului, grupurile de vârstă, cercul de prieteni etc.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului. Are o funcție socială, fiind intermediarul între om și condițiile de mediu.

Copilul dobândește prin educație norme, valori, modele care se manifestă apoi ca opțiuni personale, în comportamentul său.

Formarea și dezvoltarea personalității umane este deci, un proces orientat, organizat și conștientizat prin educație.

„Educația depistează dispozițiile ereditare, le diferențiază, le modifică, le grăbește funcționarea, le suplimentează forța, făcând din ele calități”. Totodată, „influențele mediului, neorganizate, sunt direcționate de educație, oferindu-le omului în forma pedagogică, pentru a le face durabile și consecvente.”

BIBLIOGRAFIE

1. Cosmovici A., Iacob L.: „Psihologie Școlară”, Editura Polirom, Iași, 2010
2. Cucoș C.: „Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice”, Editura „Polirom”, Iași, 1990
3. Ionescu M. : „Educația și dinamica ei”, Ed. Tribuna învățământului, București, 1998

ARC PESTE TIMP – ÎNCORONAREA VISULUI DE UNIRE. CE MAI TREZEȘTE ÎN INIMILE ROMÂNILOR DE ASTĂZI ÎNCORONAREA DE LA ALBA IULIA?

Prof. Galdău Cosmin

Iată că trecerea firească a deceniilor a îngăduit să fim părtași din nou ai unui alt centenar, după ce în urmă cu patru ani eram martorii centenarului Marii Uniri din 1918, de la Alba Iulia, astăzi în al 22 le an al secolului al XXI lea, scurgerea timpului ne aduce în față sărbătorii unui alt eveniment marcant, un alt centenar cu încărcătură nemăsurată, Centenarul Încoronării regiilor Ferdinand și Maria din 15 octombrie 1922. Timpul s-a scurs și a trecut un veac de la acest fastuos eveniment, dar locul a rămas parcă neschimbat, *înghețat în timp* am putea spune, tot aici, la Alba Iulia. Amintirea datei de 15 octombrie încă își mai lasă parfumul înmiresmat de bucurie, frenezie, exaltare și plin de ovațiunile din jurul Catedralei Încoronării¹.

Se aud și acum *încastate* în zidurile clădirilor din jur, ce au fost martorii oculari ai extazului acelor momente, glasurile mulțimii venite să-i vadă pe monarhi, să-i aclame și să-și strige bucuria unor vremuri de bunăstare, de prosperitate, liniște, de adevărată unitate națională, de un autentic patriotism, unor clipe scurte, dar puternic întipărite în sufletele româniilor, acele vremuri ale unei României unite pentru vecie. Pe bună dreptate actul Încoronării este *cel mai înălțător moment* din istoria națională, acesta îngropând peste 1800 de ani de jertfe, sacrificii și lupte pentru un ideal comun, o țară de drept al tuturor româniilor, cea mai de preț zestre păstrată de strămoși pentru posteritate².

¹ Nicolae Iorga, *Prefață* la lucrarea generalului Alexe Anastasiu, *Dinastia regală și poporul român*, Institutul de Arte Grafice „Convorbiri Literare”, București, 1924.

² Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, Editura Enciclopedică, București, 1998, p. 416

Și suntem aici, tot la Alba Iulia, însă la doar un veac distanță de românii animați de ideea că vor fi conduși de doi români adevărați în ciuda faptului că aceștia nu se născuseră pe pământ românesc, de doi români patrioți, loiali poporului în primul rând, loiali pământurilor patriei, doi monarhi care au învățat să respire românește, care au simțit românește, care au trăit românește, care și-au iubit țara și poporul.

Suntem așadar, la 15 octombrie 2022, la 100 de ani de la numirea lui Ferdinand ca rege al românilor și a Mariei ca regină a lor și cu amărăciune avem dovadă că sunt români ce nu cunosc sacrificiul lor, ce nu cunosc dragostea lor de țară, ce nu cunosc semnificația acestui moment. Cu alte cuvinte, noi, istoricii, dar nu numai, cei care cunoaștem istoria națională ne întrebăm pentru o clipă în sinea noastră îndreptății sau nu: *Ce mai trezește în inima românilor de astăzi Încoronarea de la Alba Iulia?*

Răspunsul l-am avea, de vreme ce, tinerii noștri, o bună parte dintre ei, să nu generalizăm, nu își mai găsesc modelul, idolul, cum se spune astăzi, în personalitățile istoriei naționale, în caracterul, onoarea, devotamentul și loialitatea unor adevărate modele demn de urmat, cum au fost de pildă *bunul nostru rege Ferdinand*, numit și *Ferdinand cel loial*³ și preaiubita sa soție, regina Maria, *mama tuturor răniților*⁴, numită și *Mama regină*⁵. Prea puțini dintre aceștia mai au cunoașterea că acest monarh a avut conjunctura favorabilă de a aduce împreună toate teritoriile locuite de români dintre Carpați, Dunăre și Marea Neagră, drept urmare fiind cunoscut astăzi și ca, *Regele Ferdinand Întregitorul*⁶.

Sentimente de uitare, sentimente vagi de apreciere și de stimă pentru un trecut glorios al unei națiuni înfloritoare, sentimente de nepăsare pentru devotamentul și sacrificiul marilor monarhi ai Marii Uniri, inima românilor de astăzi este încărcată de non-valoare, de falsele modele ale sfintelor valori umane și românești, precum dreptatea, loialitatea, onestitatea, caracterul și adevărul⁷.

Astăzi, într-o societate românească presărată de trădarea valorilor naționale, de ignorarea unei istorii mărețe și demne de recunoștință, amintirea consfințirii Marii Uniri din 1918 prin încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria la 15 octombrie 1922, niciunde, altundeva decât la Alba Iulia, în conștiința unor anumiți cetățeni români nu mai trezește vreun sentiment aparte, vreun sentiment de elogi, de aducere aminte, de cunoașterea minimală a însemnătății actului din 1922.

Cu alte cuvinte, misiunea noastră, a păstrătorilor de cultură și de istorie a neamului românesc este una dificilă, dar în același timp măreață, și anume, să nu condamnă uitării și să le insuflăm tinerilor din societatea de astăzi, elevii noștri, copiii noștri, din nou, adevăratele și unicele valori românești, să le întipărim în cuget și în simțiri imaginea unor adevărați români, a unor monarhi cu adevărat mereu acolo pentru țara lor, regii României Mari.

Astfel, Încoronarea regelui Ferdinand I al României și a reginei Maria la Alba Iulia, în „*Cetatea neamului românesc*”, a fost, după cum sublinia și omul de vastă cultură, mitropolitul Nicolae Colan, „*ca un vis de aur, pentru care părinții noștri au îndurat prigoană și ocară și umilințe mari și temnițe și lanțuri, bătai și chinuri fără sfârșit și moarte groaznică. E trâmbița de aramă, care vestește lumii întregi izbânda năzuințelor noastre de veacuri, cununa scumpă așezată pe fruntea nenumăraților mucenici, – e apoteoza unității noastre naționale*”⁸.

Se cuvine astfel să ne întoarcem în timp și să ne reamintim momentul de fast al zilei de 15 octombrie, o zi care trebuie să reprezinte un simbol național pe care orice român peste un al veac să-l păstreze ca pe un talisman norocos atunci când conjuncturile nefaste se vor abate asupra națiunii române și asupra patriei.

Era o zi de duminică, o zi ploioasă de toamnă, o zi de care o lume întreagă își amintește și care a umplut paginile de istorie a României: pentru prima dată în istorie, românii aveau

³ Ioan Bulei, *Bunul nostru rege-Ferdinand*, Editura METEOR PRESS, 2017.

⁴ „Maria, regină a României”, în *Enciclopedia Britanica*, vol 10, Editura Litera, Chișinău, 2010, pp 66-67.

⁵ Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. I, Editura Eminescu, București, 1991.

⁶ Constantin Stan, *Regele Ferdinand Întregitorul(1914-1927)*, Editura Paideia Emblematic România, 2003.

⁷ Eugen Wolbe, *Ferdinand I Întemeietorul României Mari. O biografie*, Editura Humanitas, București, 2004.

⁸ Nicolae Colan, *Biserica neamului și unitatea limbii românești*, în *Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului*, Imprimeria Națională, București, 1945.

un Rege al României Mari. La 15 octombrie 1922, întregul oraș era plin de freamăt, cuplul regal trebuia să sosească în orașul Marii Uniri, iar lumea împreună cu autoritățile locale așteptatu din clipă în clipă sosirea lor⁹.

Altețele regale, Ferdinand I și Regina Maria au pornit spre Alba Iulia din Gara Sinaia. Trenul în care călătoreau cei doi suverani ajunge în gara din Alba Iulia la ora 09.30. La sosire au fost întâmpinați în gară de prim-ministrul Ionel Brătianu, de ceilalți membri ai Guvernului, de președinții celor două camere ale Parlamentului și de 40 de invitați străini, între care se afla și viitorul rege George al VI-lea al Marii Britanii.

Familia regală a fost întâmpinată cu pâine și sare, după care întregul alai, cu cei doi regi într-o caleașcă închisă, trasă de patru cai, s-a pus în mișcare spre catedrala ortodoxă. În procesiune, cu toții au pornit spre Catedrala Încoronării, un edificiu inedit care își găsea timid locul în povestea de aur a națiunii române, o noutate arhitecturală de anvergură care venea să încununeze spiritual momentul solemn al Încoronării, ridicată cu scopul de a oferi un cadru adecvat încoronării și a cărei construcție fusese finalizată la începutul lunii octombrie. De la gară, familia regală a fost transportată în două calești trase de cai până la catedrală, unde erau așteptați de zeci de mii de oameni¹⁰.

*„Alba Iulia este frumoasă. Un orașel-cetate vechi și acolo, în mijlocul zidurilor crenelate, fostul guvern condus de Alexandru Averescu, a construit mica catedrală unde urma să aibă loc încoronarea. Ea este în centrul unui scuar, înconjurată de o clădire, ca o mănăstire. A fost foarte mult criticată și are, firește, greșeli, dar, în general, arată extrem de frumoasă și placută și a fost minunat împodobită și îngrijită”*¹¹, scria Regina Maria în memoriile sale.

A fost redactat “Documentul Încoronării” și a fost difuzată “Proclamația Majestății Sale Regele către popor”, în care, printre altele, regele afirma: *“Punând pe capul meu, în această străveche cetate a Daciei romane, coroana de oțel de la Plevna, pe care noi și glorioase lupte au făcut-o pe veci coroana României Mari, mă închin cu evlavie memoriei celor care, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și prin jertfele lor, au asigurat unitatea națională; și salut cu dragoste pe cei care au proclamat-o într-un glas și o simțire, de la Tisa până la Nistru și până la Mare.”*¹²

Om de o vastă cultură, poliglot și botanist pasionat, **Regele Ferdinand** a fost sincer dedicat românilor și un bun român așa cum a jurat, sub cârmuirea sa înregistrându-se cea mai înfloritoare perioadă a statului românesc modern.

Pentru a fi siguri de stabilitatea, prosperitatea și continuitatea dinastiei de Hohenzollern, în spațiul românesc, în anul 1881 s-a reglementat chestiunea succesiunii la tronul României. Deoarece regele Carol I nu avea copii, s-a pus în vigoare aplicarea articolul 83 din Constituție care prevedea clar că: *„În lipsă de coborâtori în linie bărbătească ai Măriei Sale Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, succesiunea tronului se va cuveni celui mai în vârstă dintre frații săi sau coborâtorilor acestora”*.

Dar, atât fratele mai mare al lui Carol, principele Leopold de Hohenzollern, cât și nepotul cel mai în vârstă au renunțat de bună voie la calitatea de moștenitori ai tronului României, astfel că succesiunea i-a revenit lui Ferdinand-Victor-Albert-Meinard printr-o conjunctură neașteptată de evenimente. La 18 mai 1881 sub patronajul împăratului Germaniei, Wilhelm I, șeful familiei de Hohenzollern, Ferdinand de Hohenzollern, nepotul lui Carol I, a fost confirmat ca prinț moștenitor al tronului României prin celebrul *pact de familie*¹³.

Datorită faptului că regele era catolic, iar regina protestantă și de teamă ca Ferdinand să nu fie anatemitat de Biserica Catolică, slujba de încoronarea s-a ținut în afara catedralei la propunerea reginei fiind una triplă, una civilă, una pentru Ferdinand și una pentru Maria, sub pretextul ca lumea

⁹ Dumitru Suciu, *Monarhia și făurirea României Mari*, Editura Albatros, București, 1997.

¹⁰ Ion I. Nistor, *Istoria românilor*, vol. II, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2003.

¹¹ Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, Editura Eminescu, București, 1991.

¹² Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947). Ferdinand I*, Editura Enciclopedică, 2004.

¹³ Constantin Stan, *Regele Ferdinand Întregitorul (1914-1927)*, Editura Paideia Emblematic România, 2003.

să-i vadă mai bine. Atunci Ferdinand i-a pus singur coroana făurită cu măiestrie dintr-un tun turcesc capturat între 1877-1878, după ce ambele coroane fuseseră sfințite în interiorul catedralei.

„Slujba a fost frumoasă, sobră, nu prea lungă, corul excelent. După ce s-a terminat slujba, Nando și cu mine, urmași de cei care ne duceau coroanele și mantiile, am ieșit în față, în marele scuar din partea cealaltă a bisericii, unde se ridicase o estradă cu un baldachin deasupra. Toti oaspeții au luat loc în jurul estradei unde doar Nando și cu mine stateam singuri”, relează Regina în memoriile sale¹⁴.

Mai mult, extrem de detaliat regina descrie momentul mult așteptat al încoronării: „Pherekide a înaintat spre Maiestatea Sa, cu coroana de oțel, după ce generalii ne puseseră pelerinele sau, mai degrabă, mantiile noastre regale, a mea toată în roșu și aur și a lui Nando în roșu purpuriu—ambele brodate cu diferite însemne ale României Unite. Nando a luat de la el coroana, după ce ținuse un discurs foarte loial, și și-a pus-o pe cap. Apoi, Orleanu a înaintat spre mine, cu coroana mea(...) Eu am îngenunchat apoi în fața lui Nando, care a pus greaua coroana pe capul meu, în timp ce toate clopotele au sunat și acele salve de salut regal, 101 la număr, au fost trase. Nando m-a ridicat și m-a sarutat în vreme ce toți cei prezenți au aclamat din toate puterile și toate muzicile militare au cântat imnul național”¹⁵.

Așadar, amintirea acelor clipe trebuie să rămână vie, dacă nu în detalii, măcar în crâmpiele de istorie care să le trezească conștiința compatrioților noștri, să le presare în identitatea lor că sunt români și că au datoria de a-și cunoaște gloriosul trecut, de a-l accepta cu bunele și cu rele sale. În patrimoniul național, cultural și istoric al orașului albaulian, pe lângă valoarea incomensurabilă a moștenirii daco-getice a Apoulonului, pe lângă comoară impresionantă a Apulumului roman, pe lângă însemnătatea politică a unirii de la 1600 a voievodului Mihai Viteazul sau pe lângă unica și eterna zi de 1 decembrie 1918 stă la loc de mare cinste, onoare și de apreciere în inimile albaulienilor și nu numai, a tuturor românilor, momentul de aur al Încoronării, momentul cheie al României Mari, a celei mai prospere României de peste veacuri.

Cu alte cuvinte, într-o astfel de zi de sărbătoare atât pentru urbea noastră, cât și pentru patria mamă se cuvine să onorăm prin aducerea în fața tuturor din nou, a acelor clipe trăite la intensitate maximă, a acelor momente care să ne arate că această mândră țară nu a fost doar vis ce nu s-a împlinit, nu s-a materializat, ci care, ba mai mult a fost o realitate palpabilă, a fost o fantezie trezită la viață a tuturor celor care au crezut și au răzbit pentru o singură țară, pentru un singur pământ, pentru o singură națiune.

Este necesar ca întreaga noastră moștenire istorică și culturală în care se înscrie și data de 15 octombrie, să-și pună puternic amprenta în sufletele tuturor acelor români care refuză să mai treacă pentru o clipă printre paginile unui trecut măreț și care totodată sunt prinși în puternicul vifor al vremurilor aspre pe care le trăim astăzi refuzând să mai spere la un alt moment al Încoronării, refuzând să mai creadă într-un viitor al României Mari.

BIBLIOGRAFIA

1. „Maria, regină a României”, în *Enciclopedia Britanica*, vol 10, Editura Litera, Chișinău, 2010, pp 66-67.
2. Constantin Stan, *Regele Ferdinand Întregitorul (1914-1927)*, Editura Paideia Emblematic România, 2003.
3. Dumitru Suci, *Monarhia și făurirea României Mari*, Editura Albatros, București, 1997.
4. Eugen Wolbe, *Ferdinand I Întemeietorul României Mari. O biografie*, Editura Humanitas, București, 2004.
5. Ioan Bulei, *Bunul nostru rege-Ferdinand*, Editura METEOR PRESS, 2017.
6. Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947). Ferdinand I*, Editura Enciclopedică, 2004.
7. Ion I. Nistor, *Istoria românilor*, vol. II, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 2003.
8. Maria, Regina României, *Însemnări zilnice*, Vol. I-VIII, Editura Albatros, București, 2002-2013.

¹⁴ Maria, Regina României, *Însemnări zilnice*, Vol. I-VIII, Editura Albatros, București, 2002-2013.

¹⁵ Maria, Regina României, *Însemnări zilnice*, op.cit.

- 9.Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. I, Editura Eminescu, București, 1991.
- 10.Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, Editura Enciclopedică, București, 1998, p. 416
- 11.Nicolae Colan, *Biserica neamului și unitatea limbii românești*, în Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, București, 1945.
- 12.Nicolae Iorga, *Prefață* la lucrarea generalului Alexe Anastasiu, *Dinastia regală și poporul român*, Institutul de Arte Grafice „Convorbiri Literare”, București, 1924.

FORMAREA PRICEPERILOR ȘI DEPRINDERILOR PRACTICE DE MUNCĂ ÎN ORELE DE ABILITĂȚI PRACTICE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Irimie Nicoleta, Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud

Realizarea unor jucării și folosirea lor creează copilului o emoție, o stare de bucurie, de satisfacție, deoarece obiectul realizat este făcut de el, este rezultatul muncii lui.

În familie, din primii ani de viață, copiii vin în contact cu diferite forme de muncă. La grădiniță, în procesul educativ și instructiv, la școală, în familie alături de părinți ei participă la unele trebur gospodărești: fetițele o ajută pe mama în gospodărie, atunci când pregătește mâncarea sau face prăjituri, o imită ștergând praful de pe etajera cu cărți, de pe mobila din dormitor, udă florile din glastrele de la fereastră, din balcon sau din grădină; băieții meșteresc alături și împreună cu tatăl lor la realizarea unor obiecte folosite din casă sau la repararea acestora.

Cu timpul copiii devin colaboratori ai părinților, exemplul acestora fiindu-le un prețios sprijin în dezvoltarea interesului pentru muncă.

Familiarizarea copiilor cu anumite forme de activitate duce la dezvoltarea dragostei pentru munca practică, la însușirea unor priceperi și la formarea unor deprinderi elementare de muncă, ce trebuie să înceapă de la vârsta preșcolară. De la 3 la 7 ani copiii manifestă în mod deosebit dorința de mișcare, de manipulare a unor obiecte, la început imitându-i pe cei din jur, apoi activitatea este orientată conștient spre un anumit scop. Realizarea unor jucării și folosirea lor creează copilului o emoție, o stare de bucurie, de satisfacție, deoarece obiectul realizat este făcut de el, este rezultatul muncii lui.

Pe temeiul acestor stări afective se formează interesul față de muncă, se trezește dorința copilului de a lucra un obiect util. Jucându-se, copilul învață să cunoască lumea reală; în joc el acționează asupra unor obiecte din mediul înconjurător și, treptat, începe să cunoască această lume. Ca urmare a rezultatelor obținute, copilul dobândește încredere în propriile lui forțe. Jocurile și activitățile practice contribuie la dezvoltarea imaginației, a spiritului de observație, a atenției și a gustului estetic. În acest context o importanță deosebită o au materialele folosite, de exemplu: hârtia, cartonul, staniolul; materialele din natură asamblate sau îmbinate cu alte elemente, accesorii; deșeuri textile, plastice, recuperabile și refolosibile; sfoară, dopuri de plută și de plastic; sârmă de diferite grosimi; material lemnos în diferite feluri – chibrituri, șindrilă, șipci prelucrate, lustruite etc. Prin diversitatea materialului folosit, a coloritului, a posibilităților de îmbinare, combinare, se stimulează gândirea creativă și imaginația copiilor.

În desfășurarea activităților și jocurilor în care copiii sunt antrenați se va ține seama de particularitățile de vârstă ale acestora și de principiul accesibilității cunoștințelor. Jucându-se, copiii asimilează unele cunoștințe și se familiarizează cu unele materiale necesare confecționării jucăriilor, cu modalități de lucru, cu uneltele folosite. În procesul predării abilităților practice, elevii își însușesc unele cunoștințe elementare și își formează, pe baza acestora, priceperi și deprinderi simple de muncă. Astfel, ei își însușesc unele noțiuni elementare despre diferite materiale de lucru, despre proprietățile acestora, despre cele mai simple unelte și instrumente de lucru și modul lor de întrebuințare. De asemenea, elevii își însușesc unele reguli simple de care vor trebui să țină seama în procesul activității practice, în executarea diferitelor obiecte. După cum se știe, rezultatul

procesului de înțelegere și memorare a unor fapte sau a unui sistem de fapte generalizate sub formă de noțiuni, reguli, teoreme constituie cunoștințele.

Prin urmare, și la lecțiile de abilități practice elevii își însușesc unele cunoștințe elementare. Însușirea cunoștințelor elementare nu constituie însă un scop în sine care să fie urmărit prin predarea abilităților practice. Ea continuă în mod firesc cu formarea priceperilor și deprinderilor, care sunt legate de activitatea de aplicare în practică a cunoștințelor. De altfel, un obiectiv de seamă al predării abilităților practice îl constituie, așa cum s-a văzut, tocmai formarea la elevi a unor priceperi și deprinderi simple de muncă.

Formarea deprinderilor la abilități practice parcurge mai multe etape:

- a) O primă etapă o constituie unificarea acțiunilor parțiale în acțiuni globale. În exemplul dat mai sus, în legătură cu îndoirea și împăturirea hârtiei, în această etapă inițială, fiecare mișcare (luarea colțului hârtiei, ridicarea și așezarea lui pe colțul opus etc.) se execută de elevi separat. Prin exerciții se realizează unificarea acestor mișcări într-o acțiune unitară, care se desfășoară uniform.
- b) În etapa următoare are loc eliminarea mișcărilor și eforturilor de prisos în executarea acțiunii. În faza inițială de efectuare a unei operații: tăierea cu foarfecele, împletitul, cusutul, elevii efectuează unele mișcări în plus față de cele necesare, gândirea lor participă intens, iar consumul de energie este mare. Pe măsură ce se formează deprinderea, se elimină mișcărilor de prisos și elevul efectuează pe cele care sunt absolut necesare. Apoi, datorită unificării mișcărilor parțiale într-o acțiune globală și înlăturării acestor mișcări de prisos, se reduce și timpul de execuție.

Elevul realizează operația respectivă într-un timp mult mai scurt, comparativ cu perioada inițială. În același timp, datorită automatizării acțiunilor simple, scade și consumul de energie. Ca urmare, pe măsura exercitării, procesul de execuție devine mai ordonat, mai rapid și totodată mai economic.

- c) În formarea deprinderilor practice, o etapă importantă o constituie înlocuirea controlului vizual prin cel tactic-chinestezic. Elevul care își însușește o anumită deprindere, ca: decuparea, îndoirea, tăierea cu foarfecele, cioplitul, împletirea, realizează la început toate mișcărilor care compun acțiunea respectivă, controlând cu ochii fiecare mișcare. Ulterior, după ce și-a format deprinderile respective, controlul vizual se înlocuiește – în bună măsură – prin pipăit. Și în faza finală are loc reglarea mișcărilor, dar s-a înlocuit analizatorul de la distanță (vizual) cu un alt analizator inferior, prin contact – cel tactil chinestezic; ori acest lucru înseamnă că s-a produs automatizarea mișcărilor și că, în general, s-a perfecționat executarea în serie a activității. În această etapă, elevul stăpânește deprinderea respectivă.

Pentru a asigura reușita în formarea deprinderilor trebuie respectate câteva condiții:

- 1) Practica a dovedit că o acțiune care nu-l interesează pe cel ce și-o însușește, care nu prezintă importanță pentru el, nu poate fi însușită în mod temeinic. De aici decurge necesitatea de a stimula interesul pentru deprinderea ce urmează a fi formulată, de a motiva importanța și necesitatea însușirii ei.

În desfășurarea lecțiilor de abilități practice există numeroase posibilități de a trezi interesul elevilor pentru deprinderile pe care le vor învăța. Iată câteva: prezentarea unor obiecte care necesită deprinderea respectivă; perspectiva organizării unei expoziții pe clasă sau pe școală; prezentarea importanței însușirii unei deprinderi pentru viață, pentru activitatea viitoare; folosirea unui material intuitiv care să atragă atenția etc. Trezirea interesului prin mijloace diferite are drept rezultat faptul că elevii dau importanța cuvenită însușirii deprinderii noi, ușurând procesul formării ei.

- 2) În procesul formării deprinderilor este necesară cunoașterea deplină a acțiunii de către elevi, a modului de executare a lucrării respective. Elevii trebuie să-și reprezinte clar acțiunile simple din componența acțiunii complexe pe care o au de executat, pentru a se preveni însușirea greșită a acțiunilor simple și pentru a nu cheltui, ulterior, mai multă energie și timp pentru corectarea lor. Pentru aceasta, în perioada inițială, învățătorul trebuie să explice și să demonstreze acțiunea complexă pe care trebuie să și-o însușască elevii, să le prezinte scopul și să le dea cunoștințele

necesare în legătură cu deprinderea ce trebuie însușită. Elevul trebuie îndrumat să memoreze regulile acțiunii respective, precum și ordinea acțiunilor simple (fazele) încât să și le reamintească în mod independent în timpul exercițiilor. Cunoașterea teoretică de către elevi a modului cum trebuie desfășurată acțiunea este absolut necesară, deoarece, până la etapa automatizării, în desfășurarea acțiunilor simple are loc controlul continuu al celui de-al doilea sistem de semnalizare asupra mișcărilor mai mult sau mai puțin coordonate ale mâinilor. După ce învățătorul s-a convins că elevii cunosc teoretic modul de realizare a acțiunilor complexe, se poate trece la executarea propriu-zisă a acțiunii.

3) O altă condiție este sesizarea la timp a greșelilor, a greutăților și a complicațiilor. În același timp, este deosebit de important ca elevii, în procesul însușirii unei deprinderi, să treacă la timp la un ritm cât mai apropiat de ritmul normal al activității. Adesea se poate observa tendința de a mări ritmul mișcărilor, de a grăbi executarea acțiunii respective. Nesesizarea la timp a acestei atitudini și, ca urmare, necorectarea ei au, drept consecință, însușirea în mod defectuos a deprinderii. Principalele categorii de priceperi și deprinderi practice de muncă ce se au în vedere la lecțiile de abilități practice sunt următoarele:

a) Priceperi și deprinderi practice legate de organizarea activității. Acestea au un caracter foarte general, fiind necesare la toate activitățile de abilități practice, precum și în orice alt loc de muncă. Din rândul lor fac parte: asigurarea ordinii la locul de muncă, aranjarea în ordine a materialului și a uneltelor și instrumentelor de lucru, începerea la timp a lucrului și continuarea lui într-un ritm normal etc.

b) Priceperi și deprinderi practice legate de prelucrarea diferitelor materiale de lucru. Acestea sunt cele mai numeroase, fiind legate de toate formele de activitate ce au loc în cadrul predării abilităților practice. Iată câteva din aceste priceperi și deprinderi: îndoirea, împăturirea, tăierea, decuparea, lipirea, la lucrările din hârtie; modelarea plastilinei sau a argilei; împletitul cu mâna prin răsucire, înnodatul, pentru lucrările de împletituri; executarea punctului înaintea acului, în urma acului, a punctului național românesc – cruciulița, cusutul pe muchie etc., la cusăturile artistice.

c) Priceperi și deprinderi legate de mânuirea corectă a diferitelor instrumente și unelte simple. La lecțiile de abilități practice se utilizează relativ puține unelte și instrumente. Totuși, dat fiind faptul că elevii iau pentru prima oară contact, în mod organizat, cu ele, este necesar ca ei să fie îndrumați să-și formeze priceperi și deprinderi de mânuire corectă a acestora. Iată câteva asemenea priceperi și deprinderi: mânuirea foarfecelui și a pensulei la lucrările din hârtie; mânuirea acului și folosirea corectă a degetarului; utilizarea andrelelor și a croșetei, pentru cusături și, respectiv, împletituri; mânuirea corectă a briceagului sau a cuțitașului în cioplirea materialului lemnos.

Formarea priceperilor și deprinderilor practice de muncă în cadrul predării abilităților practice constituie un proces complex și îndelungat. Această activitate presupune respectarea riguroasă a principiilor didactice, folosirea în mod corespunzător a metodelor generale de învățământ, precum și a celor specifice predării abilităților practice.

Bibliografie:

1. Diaconu Mihai, „Îndrumător pentru lecțiile de abilități practice (pentru clasele I-IV)”, Editura Petrion
2. Dima Silvia „Ne jucăm - jucării confecționăm”, București, 1994
3. Stan Lucian, Stan Ileana, Dorobanțu Gabriela, Ghiță Ecaterina „Abilități practice - ghid metodologic privind proiectarea și desfășurarea activităților”, Editura Aramis, 2007
4. Stan Lucian, Stan Ileana, Dumitru Isabela „Abilități practice și educație tehnologică (ghid metodic clasele I-IV), Editura Aramis, 2007

TULBURĂRILE DE COMPORTAMENT ALIMENTAR

Prof. Barbu Nicolae Horia, Colegiul Național „Avram Iancu” Câmpeni

Cele mai frecvent întâlnite tulburări de comportament alimentar sunt anorexia nervoasă și bulimia nervoasă, ele putându-se manifesta indiferent de vârstă, vând o incidență mai mare în rândul sexului feminin, mai ales la vârsta adolescenței.

Anorexia nervoasă reprezintă o tulburare complexă, cu semnificație din punct de vedere fiziologic, psihologic, biologic și social. Această tulburare presupune înfometarea autoimpusă, ceea ce produce o pierdere de minim 15% din greutatea normală a bolnavului. Există persoane suferind de anorexie care ajung la sub 50 % din greutatea normală. Persoana anorexică neagă că are o problemă și nu dorește să se îngrășe, în ciuda evidenței reprezentate de pierderea importantă sau extremă în greutate și a tulburărilor asociate, considerându-se în continuare prea grasă. La femei, pentru a se pune diagnosticul de anorexie, este necesar ca, pe lângă pierderea ponderală, să se înregistreze și amenoreea (disparația menstruației).

Pierderea ponderală excesivă aduce cu sine apariția a numeroase efecte secundare care pot pune în pericol viața, cum este cazul sensibilității crescute la infecții, probleme cardio-vasculare de tipul bradicardiei, creșterea nivelului de cortizol, apariția osteoporozei etc.

Raportul prevalenței femei-bărbați este 20:1, majoritatea femeilor suferind de anorexie având vârste cuprinse între 14 și 30 de ani.

Criteriile de diagnostic conform DSM-IV-TR presupun existența mai multor simptome: refuzul pacientului de a se încadra în greutatea normală corespunzătoare vârstei și înălțimii sale; teama puternică de creșterea în greutate și de obezitate; probleme în evaluarea greutății și aspectului propriului corp, precum și negarea pierderii în greutate; amenoree (lipsa menstruației timp de minim 3 luni consecutive). ICD-10 cuprinde aceleași criterii, la care se adaugă: existența unor tehnici de inducere a scăderii în greutate sau menținerea la o greutate scăzută, prin vomisme autoinduse, evitarea anumitor alimente, efectuarea de exerciții fizice în exces, utilizarea de medicamente care scad apetitul sau de diuretice; apariția unor tulburări endocrine, exprimate prin amenoree la femei și prin impotență și scăderea libidoului la bărbați, creșterea nivelului de cortizol, modificări în metabolismul periferic al hormonilor tiroidieni, afectarea secreției de insulină; probleme de dezvoltare în condițiile apariției înainte de pubertate.

În bulimie, nu este necesar ca pacientul să fie subponderal, nu apare amenoree, persoana este mai instabilă din punct de vedere afectiv și pot apărea tulburări comportamentale. Conform DSM IV, bulimia implică o serie de simptome: episoade recurente de supraalimentație (binge); comportamente de tip compensatoriu cu scopul prevenirii îngrășării, de tipul vomismentelor autoinduse, utilizării de laxative, efectuării de exerciții fizice în exces.; persoana se autoevaluează în funcție de aspectul corporal și de greutate.

Importanța acestei probleme constă în insuficiența cunoașterii sale. Populația cu risc nu conștientizează întru totul efectele produse de aceste tulburări. Impactul acestor manifestări se răsfrânge la mai multe nivele fizic, psihic, social, moral.

Descoperirile făcute în anii 1940, 1950 au focalizat atenția cercetătorilor interesați de comportamentul alimentar asupra a două regiuni din hipotalamus: partea laterală și partea ventromedială. Mulți ani cercetătorii au crezut că cele două regiuni controlează foamea și sațietatea, una jucând rol de accelerator, iar cealaltă de „frână”. După distrugerea hipotalamusului lateral, animalele au încetat să mai mănânce și să bea, stimularea electrică a aceleiași regiuni provocând efectul invers. Leziuni la nivelul hipotalamusului ventromedial au determinat supraalimentația ceea ce a condus la obezitate, în timp ce stimularea electrică a dus la subalimentație. Timp de aproximativ 2 decenii după aceste descoperiri, cercetătorii au sprijinit ipoteza conform căreia aceste regiuni din hipotalamus reprezintă centrul foamei și al sațietății. În anii '70, cercetătorii au pus în evidență faptul că în urma acestor leziuni, șobolanii prezintă și alte simptome comportamentale: animalele de-abia se mișcau și dădeau puțină atenție stimulilor din jur. Stricker și Zigmond (1976) au ajuns la concluzia că efectele comportamentale ale leziunilor la nivelul hipotalamusului lateral,

ce includeau și ”reprimarea hrănirii”, se datorau distrugerii axonilor dopaminergici din fasciculul nigrostriat care trece prin această regiune, și despre care se știe că are un rol important în controlul mișcării. (Hsu, L.K.G. et al, 2002)

Cercetările ulterioare au arătat că hipotalamusul lateral reprezintă baza neurobiologică a hrănirii. Leziuni neurotoxice din această regiune folosind acid ibotenic, care distruge celulele, produc o scădere a ingerării de alimente pe o perioadă lungă de timp și scădere în greutate. Stimularea hipotalamusului lateral cu acizi aminoexcitatori determină creșterea ingerării de alimente. Astăzi se știe că aceștia activează două populații de neuroni din hipotalamusul lateral care stimulează foamea și scade rata de metabolize, păstrând în corp energia înmagazinată. Neuronii secretă două tipuri de neurotransmițători: hormonul ce înmagazinează melanină (melanin-concentrating hormone MCH) și orexină. Injecții fie cu melanină, fie cu orexină în ventriculii laterali sau în alte regiuni ale creierului induce foame. Șobolanii deprivați de hrană prezintă un nivel de ARN mesager pentru melanină și orexină crescut. (Legg, C. et al, 1994)

Neuronii care eliberează melanină și orexină își trimit axonii în diferite structuri ale creierului implicate în motivație și mișcare, incluzând neocortexul, substanța cenușie periaeductală, formațiunea reticulară, talamusul și locus ceruleus. Acești neuroni au conexiuni cu neuronii din măduva spinării care controlează sistemul nervos autonom ceea ce explică modificările ratei metabolice induse de acești neuroni.

Semnalele metabolice ale foamei determinate de privarea de glucoză și lipide provin de la detectorii ce se găsesc în ficat și măduva spinării. În acest proces sunt implicați neuronii secretori de neuropeptidul Y(NPY), un stimulator foarte puternic al ingerării de alimente.

Neuropeptidul Y acționează în hipotalamus în două direcții: când este injectat în hipotalamusul lateral determină comportamentul de hrănire, când este injectat în nucleul paraventricular, localizat în hipotalamusul medial, în jurul părții dorsale a ventriculului III., produce efecte metabolice, ce includ eliberare de insulina și glucocorticoizi, reduce descompunerea trigliceridelor în țesutul adipos și scade temperatura corpului.

Nivelul de neuropeptid Y este afectat de semnalele de foame și sațietate; nivelul de neuropeptid Y din hipotalamus crește în urma deprivării de hrană și scade în urma supraalimentării. De asemenea neuropeptidul Y pare să aibă efecte multiple: stimulează hrănirea, reduce pierderea de energie prin conexiunile lui cu nucleii paraventriculari, împiedică ovulația prin reducerea eliberării de gonadotropină și inhibă comportamentul sexual. Studiile au arătat că activitatea crescută a neuronilor ce secretă NPY din nucleul arcuat inhibă secretarea hormonilor gonadotropi de glanda pituitara anterioară, ceea ce determină sterilitate temporală.

Rezumând, activitatea neuronilor melanici și orexinici din hipotalamusul lateral crește ingerarea de alimente și scade rata metabolică. Acești neuroni sunt activați de neuronii ce secreta neuropeptidul Y din nucleul arcuat. Aceștia din urma proiectează în nucleul paraventricular, care este implicat în controlul secretării de insulină. (Hsu, L.K.G, et al, 2002)

O posibilă explicație a anorexiei din punct de vedere evoluționist este când hrana este puțină și foamea este pe cale să înceapă, oamenii și animalele își îndreaptă activitatea exclusiv spre căutarea hranei. Dar, când sunt înfometați, indivizii cu o tendință genetică pentru anorexie se simt „sătui” și plini de energie, după cum explică anumite criterii din DSM.

BIBLIOGRAFIE

Baciu, I., Fiziologie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977

Bucur, Gh. E., Popescu, O. (coord.), Educația pentru sănătate în școală - manual orientativ, Editura Fiat Lux, București, 1999

Comitetul Național pentru Alimentație și Nutriție, „Plan Național de Acțiune privind Alimentația și Nutriția Populației”, 2015, <http://www.amrorg.ro/>, Asociația Medicală Română

Comper, M., Adevărul științific despre nutriție și sănătate: ce ar trebui să știe toată lumea, 2015 postat pe site-ul: <http://www.descopera.ro>

Damian, Ș., Legumele și fructele prelungesc viața – studiu, 2015 postat pe site-ul: <http://nutritionist.info.ro/>

Hâncu, N., Alimentația sănătoasă: Regulile de bază recomandate de nutriționiști, 2015, publicat online: <http://www.eva.ro/dietafitness/nutritie/alimentatia-sanatoasa-regulile-de-baza-recomandate-de-nutritionisti-articol-67666.html>

Ionescu-Târgoviște, C., Necesitate și abuz în alimentație, Editura Medicală, București, 1981

Olinescu, R.M., Totul despre alimentația sănătoasă, Editura Niculescu, București, 2002

Rădulescu, E., Alimentația inteligentă, Editura „Viață și sănătate”, București, 2003

Stăncioiu, N., Rolul fiziologic al elementelor minerale în organismul animal, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981

Șteflea, D., Viața rațională, izvor de sănătate, Editura Medicală, București, 1983

Vlad, M., Evaluarea Stării de Nutriție a populației în Relație cu Consumul Alimentar, INSP, Raport pentru Sănătate și Mediu, 2013

CUNOAȘTEREA ELEVILOR PRIN INTERPRETAREA DESENULUI CU TEMA „FAMILIA”

Prof. inv. primar Alecușan Elena Gabriela, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Elevului i se pun la dispoziție următoarele materiale: coală de bloc, creion, radieră, creioane colorate. I se solicită să deseneze o familie. În timp ce el desenează, cadrul didactic nu va oferi indicații, nu va interveni în niciun fel. Dar va urmări cu atenție ordinea apariției membrilor familiei pe hârtie. Când desenul va fi gata, copilul va fi întrebat cum se numește fiecare personaj din desenul lui se poate nota și se va analiza putând să se ia în considerare următoarele aspecte:

1. Ordinea apariției membrilor familiei

Ordinea în care apar membrii familiei oferă indicii asupra atitudinii copilului față de o persoană sau alta. De regulă, primul este desenat cel mai drag și iubit membru al familiei. Dacă copilul a uitat pe cineva să deseneze, asta denotă despre relațiile tensionate dintre cei doi. Copilul se desenează pe sine chiar pe centru - asta înseamnă că el este convins de dragostea părinților față de el. Și dimpotrivă, dacă nu se desenează deloc – el se simte părăsit și singuratic.

Un caz aparte poate fi reprezentat de situația în care copilul se desenează doar pe el, refuzând să deseneze vreun membru al familiei.

2. După componență

În cazul în care din desen lipsește un membru al familiei, întrebați copilul, de ce a uitat să-l treacă pe hârtie. Uneori copiii vin cu explicații suplimentare: am vrut să îl desenez și pe fratele meu, dar nu a mai avut loc...

3. După mărime

Cu cât mai mare este autoritatea persoanei desenate, cu atât mai mare va fi figura acesteia pe hârtie. De regulă, copiii respinși se desenează pe sine mici de tot, iar celor dezmiardați nu le ajunge hârtia pentru a desena imaginea.

4. După distanță

Atunci când în familie domnește liniștea și armonia, toate personajele sunt desenate aproape unul de celălalt. Cu cât mai aproape copilul se desenează pe sine alături de unul dintre părinți, cu atât mai mare este legătura dintre el și această persoană. Orice obiect, desenat între oameni, simbolizează o barieră în relațiile dintre acești membri ai familiei.

5. După culoare

Tot ce îi este drag copilului, va desena în culori calde. Afecțiunea specială va fi redată în culori aprinse. Dacă haina cuiva a fost colorată de copil în culoarea albastră, asta înseamnă, că lui îi este confortabil alături de această persoană. Dacă haina va fi de culoare verde – înseamnă că această persoană se bucură de respect și este importantă pentru copil. Culoarea galbenă înseamnă

impulsivitatea și conducerea către acțiune, culoarea roșie – agresiune, culoarea neagră – semnalizează despre neperceperea emoțională a unei rude.

6. După părțile corpului

Trăsăturile faciale desenate cu atenție vorbesc despre dragostea și importanța părintelui pentru copil. Dacă și-a evidențiat propria față – este un semn de narcisism și unei atenții sporite față de aspectul său, însă până la vârsta de 4 ani un astfel de desen este o normă. Dacă elevul l-a desenat pe unul din părinți prea mare, posibil această persoană îi face copilului multe observații. Dacă lipsește gura sau aceasta este prea mică - în realitate personajul își ascunde sentimentele. Dinții desenați vorbesc despre agresiune.

Personajelor cu ochii mari le este frică de ceva, iar cei cu ochii mici – ascund ceva. Mâinile lungi sau lipsa totală a acestora, înseamnă că, omul are influență și face presiuni asupra copilului. Mâinile scurte vorbesc despre slăbiciunea interioară. Iar dacă copilul s-a desenat pe sine cu mâinile în sus, el dorește să se afirme în familie, el nu are suficientă atenție.

Desenul reflectă, cu siguranță și starea de moment a copilului. În general, elevii comunicativi, adaugă multe detalii desenului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Jourdan-Ionescu, C., Lachance, J. (2003), Desenul familiei, Editura Profex, Timișoara;
2. Zivari, M. (2012), Familia mea, <http://www.terapiam.ro>.

ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ

*Prof. inv. preșc. Bălăneanu Monica, Prof. inv. preșc. Bota Delia Mariana,
G.P.P.Nr.12 Step by Step Alba Iulia*

„Păstrăm încă o nevoie instinctuală de a reînvia capacitățile noastre senzitive înăscute față de natură.” E. O. Wilson

În activitățile de tip outdoor copilul este educat de tot ceea ce-l înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, într-un cuvânt natura cu frumusețile ei. De aceea, ne-am propus să stimulăm interesul copiilor de a explora mediul și să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim - VIAȚA.

Activitățile organizate în mediul natural, stimulează implicarea și participarea, oferă numeroase provocări iar procesul de învățare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente, să creeze o relație puternică între copii bazată pe sprijin reciproc.

Copiilor le place să exploreze lumea înconjurătoare, să o analizeze, să pună întrebări în legătură cu aspectele întâlnite, să facă predicții pe baza datelor culese, să-și exprime opinii și stări sufletești și să inițieze jocuri.

Această caracteristică a copilăriei trebuie exploatată pentru a le dezvolta copiilor imaginația și creativitatea prin structuri verbale utilizând elementele expresive ale limbajului. Dacă învățarea clasică, în sala de grupă, are un aspect cognitiv, activitatea de tip outdoor are un aspect pur practic, informal și experiențial.

Odată cu sosirea primăverii, timpul frumos, splendoarea naturii și curiozitatea ne-a îndemnat să ieșim pentru explorarea mediului. În acest sens, am organizat plimbări, drumeții, excursii în natură. Le-am propus copiilor să-și imagineze că vor fi exploratori, ne-am grupat în echipe de câte 3-4 copii și am pornit în curtea grădiniței să observăm schimbările din natură în anotimpul primăvara: ghiociei, iarba, arborii, rondourile cu flori, insecte apărute în iarbă.

În perioada 15 Martie - 14 Aprilie fiind „Luna Pădurii” – am organizat mai multe acțiuni cu copiii:

- ✓ Acțiuni de plantare și de îngrijire a unor pomișori în curtea grădiniței „Un copil, un pom”;
- ✓ Drumeție la pădure și alegerea unui copăcel din pădure: „Să adoptăm un copac”;
- ✓ Organizarea unei expoziții cu picturi pe tema: „Copacul cu chip de copil”;
- ✓ Colecționarea de imagini, pliante, cărți despre pădure;
- ✓ Întâlnire cu specialiști din domeniul silviculturii: pădurari, ingineri.

Pentru a realiza o legătură mai strânsă între copii și elementele naturii, le-am sugerat să-și aleagă fiecare câte un copac din pădure pe care să-l ocrotească, să strângă gunoiul din jurul lui, să înlăture uscăturile, să pună firimituri la păsărele.

După ce am revenit la grădiniță, la centrul Artă copiii au desenat și au scris câte o scrisoare prietenilor lor, copăceii.

Daniela: „Dragă copăcelule,

A venit iarna și eu stau la căldură. Tu cum te simți? Nu ți-e frig? Aș vrea să te aduc la mine în casă, dar eu știu că tu nu poți trăi decât dacă ai rădăcinile în pământ. Sper să treacă repede iarna și să vin să te revăd îmbrăcat în frunze.

Pe curând, Daniela”

Răzvan: „Salut, copăcelule!

Nu te-am văzut de ceva vreme, mi-e dor de tine dar nu mai este mult până la primăvară când d-na educatoare mi-a zis că vom veni cu toată grupa să vă vizităm. Abia aștept să ne întâlnim.

Cu drag, Răzvan”

În urma unor acțiuni din cadrul proiectului de Parteneriat „Să iubim natura”, copiii au creat noi povestiri: Bianca - „Povestea seminței”, Ana-Maria - „Culorile pădurii”, Ayana - „Micii grădinari”, Teodora - „Povestea brăduțului”, Alia - „Ghiocelul din ghiveci”, Ancuța - „Noi sădim un pomișor”, Andu - „Pomișorul nostru”, Alexandru - „De la sămânță la plantă”, Daria - „Colivia păsărelelor”, Sara - „Brăduții din pădure”.

O altă activitate de tip outdoor a fost cu ocazia Zilei Internaționale a păsărilor. De la păsări putem învăța să ne bucurăm de primăvară și tot ele, cu zborul, cântecul și coloritul lor, ne inspiră și ne încântă. Copiii au construit căsuțe pentru păsările în care au așezat grăunțe apoi le-au expus în curtea grădiniței. „Micii artiști” au realizat lucrări individuale dar și tablouri colective cu teme inspirate din peisajul primăverii cu acestea organizând o expoziție pentru părinți cu denumirea: „Natura - prietena noastră”.

În apropierea sărbătorii Pascale copiii împreună cu părinții au donat alimente, jucării copiilor din centre de plasament deplasându-ne cu autobuzul în localitatea Oarda unde s-au împrietenit și s-au jucat împreună cu copiii din acest centru.

În scopul cunoașterii și respectării valorilor fundamentale ale istoriei și culturii naționale, în cadrul proiectului de parteneriat „Pe drumuri de istorie” am vizitat Latura de Vest a Cetății Alba Carolina, am vizitat Camera de gardă, ne-a fost prezentat un soldat din Garda Romană și un luptător dac care ne-a vorbit despre epoca istorică pe care o reprezintă. În urma acestor activități copiii au fost interesați să cunoască și alte obiective istorice din Cetatea albaiuliană.

Activitățile de educație ecologică trebuie desfășurate într-o atmosferă relaxantă, în care copilul să-și poată defini propria personalitate, aspirațiile și ierarhia personală de valori, în care exprimarea și comunicarea fac să se întâlnească opțiunile și încurajează inițiative, reușesc să-l apropie pe copil mai mult de natură.

Finalitatea și misiunea activităților de tip outdoor este aceea de a dezvolta personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, afectiv, motric oferind posibilități de a experimenta lucruri noi, trăind și învățând împreună, în strânsă legătură cu mediul înconjurător, prin proiectarea și derularea unor activități în afara grădiniței.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Curriculum pentru educația timpurie*, MEN, 2019
2. *Educația ecologică la vârsta preșcolară* - mic îndumăr pentru educatoare
3. *Ghid turistic - Județul Alba*, Consiliul Județean Alba, Editura Altip

ROLUL EDUCAȚIEI LA VÂRSTELE TIMPURII

Prof. inv. preșc. Suci Veronica, GPP Step by Step nr. 12 Alba Iulia
Prof. inv. preșc. Mureșan Doina Maria, GPP Step by Step nr. 12 Alba Iulia

Definițiile privind educația timpurie sunt oarecum arbitrare; cu toate acestea, majoritatea pedagogilor o consideră ca având loc de la nașterea copilului și până la vârsta de 6 ani. Această perioadă este considerată una dintre cele mai critice în ceea ce privește dezvoltarea copilului, deoarece este perioada care influențează cel mai mult creșterea și dezvoltarea sa. Perioada de la

naștere până la vârsta de 6 ani este perioada cu cea mai mare creștere și dezvoltare pentru copil: în acest stadiu, creierul se dezvoltă cel mai rapid, copilul va începe să meargă, să vorbească, să-și dezvolte stima de sine și să-și construiască o viziune asupra lumii. Ca urmare a acestei evoluții înăscute, copilul își va construi o bază morală, care este în cele din urmă împletită cu capacitatea lui de a îndeplini sarcini educaționale simple. Copilăria timpurie este o etapă crucială a vieții copilului în ceea ce privește dezvoltarea sa fizică, intelectuală, emoțională și socială. Creșterea abilităților mentale și fizice progresează într-un ritm uluitor și o proporție foarte mare din învățare are loc de la naștere până la vârsta de șase ani. Este un moment în care copiii au nevoie în special de îngrijire personală de înaltă calitate și experiențe de învățare.

Cercetările științifice recente au dovedit că învățarea și dezvoltarea mentală începe imediat după naștere. În primii trei ani de viață a copilului, se dezvoltă creierul esențial și rețeaua neuronală. Prin urmare, copiii beneficiază foarte mult dacă participă la o formă de educație formală înainte de grădiniță. Educația începe din momentul în care copilul este adus acasă de la spital și continuă atunci când copilul începe să frecventeze grupuri de joacă, creșa și grădinița. Capacitățile de învățare ale oamenilor continuă pentru tot restul vieții, dar nu la intensitatea demonstrată în anii preșcolari. Având în vedere acest lucru, bebelușii și copiii mici au nevoie de experiențe pozitive de învățare timpurie pentru a ajuta dezvoltarea intelectuală, socială și emoțională a acestora. Este crucial pentru copil să participe la educația timpurie, deoarece el trece prin etape de dobândire a abilităților specifice, cum ar fi, dezvoltarea senzorială, a limbajului, achiziții sociale și cognitive. În aceste etape, copiii au capacitatea de a absorbi și de a păstra informațiile, spun unii, ca un burete. În calitate de părinți și educatori, este de datoria noastră să ne asigurăm că stimulăm mintea copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani. Pentru a asigura un viitor de succes unui copil, este foarte important să-l educăm de la o vârstă fragedă.

Au existat câteva studii de caz pe programele Head Start (unde copiii beneficiază de educație formală înainte de grădiniță), care au arătat importanța educației timpurii în evoluția ulterioară a copiilor. Studiile arată că dacă copiii beneficiază de educație de la o vârstă fragedă, se pun fundamentele de bază ale învățării și aceștia vor începe școala dornici să învețe și vor avansa mai repede decât colegii lor. Educația timpurie nu numai că îi va face pe copii mai buni comunicatori la o vârstă fragedă, ci le va oferi și abilități mai bune de învățare care îi pot ajuta pe tot parcursul vieții. De fapt, o educație timpurie excelentă, poate duce la un nivel mai ridicat de educație.

Dezvoltarea socială și emoțională. Faptul că participă la un program școlar pe parcursul primilor ani, îi permite copilului să dezvolte relații cu adulții și cu copiii din acel mediu, ceea ce îi oferă un sentiment de securitate. Dacă un copil se simte confortabil în prezența oamenilor din viața sa, este mai probabil ca el să participe cu plăcere la activitățile de învățare și la jocurile cooperative avansate, cum ar fi jocurile de rol, jocurile cu reguli și să lucreze împreună cu alți copii pentru a-și atinge obiectivele. Copiii care experimentează perseverența în programul lor de educație timpurie, demonstrează comportamente mai puțin agresive, datorită capacității lor de a interacționa cu ceilalți și de a-și folosi abilitățile lingvistice pentru a rezolva conflictele. La copiii mici, rutinele zilnice și cunoașterea faptului că profesorii și alți copii respectă cu consecvență anumite reguli, favorizează în timp dezvoltarea încrederii și competența de a acționa în diverse medii sociale. Aceste dimensiuni includ un personal didactic bine instruit, un număr mic de copii pe clasă și o intervenție de durată care începe devreme. Analizele strategiilor eficiente de educație timpurie concluzionează că programele care combină educația timpurie a copiilor cu serviciile de sprijinire a familiilor pot produce beneficii sociale pozitive de durată și pot duce la scăderea ratelor de comportament antisocial și delinvent (Yoshikawa, 1995).

Dezvoltarea cognitivă. Coerența în programul de educație timpurie poate avea un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive ale copiilor. Programele de educație timpurie îi ajută pe copii să dezvolte abilități cognitive într-un continuum în dezvoltare, ceea ce înseamnă că programa se bazează pe abilitățile și cunoștințele existente ale copiilor pentru a-i ajuta să dobândească noi abilități și cunoștințe. În plus, programele curriculare încorporează obiective de dezvoltare prin care se asigură că toți copiii se dezvoltă în toate domeniile și parcurg o succesiune de etape de dezvoltare

adekvate vârstei de-a lungul perioadei lor de educație. Deși cercetările sugerează că venitul este clar asociat cu dezvoltarea cognitivă și realizarea copiilor în anii preșcolari, studiile au constatat, de asemenea, că cei mai săraci copii beneficiază cel mai mult de un program de educație timpurie de înaltă calitate.

Dezvoltarea vorbirii este unul dintre primele instrumente pe care copilul le va demonstra în educația sa de-a lungul vieții. La început fără cuvinte, sugarii și copiii mici încep să recunoască obiecte familiare. Cu încurajare, prin interacțiune și prin intermediul cărților, copiii mici în curând își formează un vocabular. Primele cuvinte pe care le învață copiii sunt în mod normal numele persoanelor familiare și a obiectelor din jurul lor. Apoi învață cuvinte care reprezintă acțiuni. Abia apoi încep să învețe și să folosească cuvintele care descriu lumea lor. Această se întâmplă de obicei în a doua parte a celui de-al doilea an de viață. Un părinte sau un educator poate avea un impact vast asupra dezvoltării vorbirii unui copil prin cantitatea de timp petrecut vorbind și citind împreună cu copilul. Educatorii au nevoie de prezență, timp, cuvinte, scris și intenția de a împărtăși limbajul și alfabetizarea cu sugarii și copiii mici. Toate cele cinci calități sunt importante, dar intenția poate transforma un act fizic, cum ar fi aranjarea jucăriilor într-o experiență de învățare încântătoare. Chiar și o excursie la magazin alimentar poate fi transformată într-o lecție de vocabular despre culorile și numele fructelor. Lectura este esențială în educația timpurie.

Există multe aspecte legate de educația timpurie, aici am enumerat numeroasele beneficii:

1. **Socializarea.** Oamenii sunt ființe sociale și primul concept de socializare prinde rădăcini în copilăria timpurie. Într-un mediu sigur, departe de familie, copiii întâlnesc alte persoane de vârsta lor, acum se nasc semințele „socializării” și „prieteniei” în mințile lor tinere. Acest lucru ajută la dezvoltarea încrederii în sine, eliminând timiditatea acestora.

2. **Cooperarea.** În această fază, copiii învață să împărtășească, să coopereze, să își aștepte rândul și așa mai departe. Toate acestea fac parte dintr-o viață socială sigură. Acest lucru este benefic mai ales pentru copilul singur la părinți, care nu este familiarizat cu nevoia de a împărtăși lucrurile. Într-un mediu sigur oferit de creșă/grădiniță, copilul va învăța să coopereze sub îndrumarea profesioniștilor.

3. **Dezvoltare holistică.** Este important ca în această perioadă să se acorde importanță dezvoltării fiecărui aspect al personalității copiilor: emoțional, social, mental și fizic. Dacă profesorii care se ocupă de copiii mici sunt bine pregătiți pentru a identifica aspectele mai slabe ale copiilor, îi pot încuraja să se dezvolte prin diverse tipuri de activități. Interacțiunea dintre colegi este extrem de importantă în acest context.

4. **Entuziasm pentru învățarea pe tot parcursul vieții.** Copiii vor dezvolta interes pentru descoperire și învățare dacă sunt antrenați în activități distractive și incitante. Această nerăbdare și entuziasm pentru învățare vor rămâne cu ei întreaga lor viață!

5. **Valoarea educației.** Noul mediu oferă copiilor o perspectivă complet diferită asupra cerințelor educaționale. Înțelegerea cunoștințelor și aplicarea lor în viața lor demonstrează valoarea educației.

6. **Respectul.** Mediul din învățământul antepreșcolar și preșcolar îi ajută pe copii să învețe să devină civilizați unul față de celălalt și încep să înțeleagă că respectul nu se limitează doar la oameni și lucruri, ci și la mediul lor.

7. **Munca în echipă.** Capacitatea de lucru în echipă a unei persoane se bazează pe respectul față de opiniile altora, abilitățile de ascultare și mentalitatea față de egalitate. Toate aceste calități ar trebui învățate la o vârstă fragedă. Multe activități antepreșcolare și preșcolare sunt axate pe munca lângă și cu alți colegi și îi ajută pe copii să își îmbunătățească atitudinea față de lucru în echipă.

8. **Reziliența.** Societatea noastră se schimbă mereu și este important să dezvoltăm rezistența cât mai devreme posibil. Scenariile provocatoare oferite de profesioniști îi ajută pe copii să învețe prin propria experiență. Provocările și experiențele pe care le trăiesc pun bazele unor strategii de gestionare mai bună a provocărilor viitoare.

9. **Concentrarea.** Implicarea în activitățile și activitățile antepreșcolare și preșcolare necesită niveluri mai mari de concentrare de la un copil. Apariția repetitivă a activităților îi ajută să-și îmbunătățească abilitățile de concentrare.

10. Răbdarea. În viața unui adult, răbdarea este adesea testată și copiii ar trebui să fie instruiți să se ocupe de astfel de situații pentru viitor. Experiențe precum împărțirea atenției profesorului, așteptarea rândului lor etc. îi vor ajuta pe copii să își dezvolte răbdarea.

Experții în dezvoltarea copilului sunt de acord că jocul este foarte important în învățarea și dezvoltarea emoțională a tuturor copiilor. Jocul are mai multe fațete. Deși ar trebui să fie o experiență distractivă pentru copil, adesea multe abilități pot fi învățate prin joc. Jocul îi ajută pe copii să învețe relații și abilități sociale și să dezvolte valori și etică. Jocul trebuie considerat întotdeauna o parte esențială a educației timpurii a unui copil.

Jocul de rol permite copiilor să se exprime și evenimentele din viața lor. În mod normal, un copil se va transforma pe sine, sau un obiect de joacă, în altcineva sau altceva. Acest tip de joc este popular în rândul copiilor din creșă și grădiniță și tinde să se estompeze pe măsură ce intră în școala primară. Jocul de rol îi ajută pe copii să proceseze emoțiile și evenimentele din viața lor, să pună în practică abilitățile sociale, să învețe valori, să-și dezvolte abilitățile lingvistice și să-și dezvolte imaginația. Datorită abilităților importante dezvoltate prin acest tip de joc, ar trebui depuse eforturi pentru a încuraja copiii „să se prefacă”.

Jocul funcțional îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile motorii și să practice. Acest tip de joacă se desfășoară în mod normal cu jucării sau obiecte care pot fi stivuite, pot fi umplute cu apă sau nisip sau în aer liber. Jocul pe apă sau jocul cu nisip este un favorit printre copiii preșcolari și un instrument valoros de predare. Acest tip de joc poate reprezenta aproximativ 50% din tipul de joc pe care îl practică copiii mici până la 3 ani.

Jocul de construcții se caracterizează prin construirea sau crearea unui lucru. Jucăriile care încurajează acest tip de joc sunt puzzle-uri simple, piese de construcții, obiecte ușoare de artizanat și marionete.

Pentru a fi eficient, curriculum-ul trebuie să fie structurat cu atenție. În această structură, ar trebui să existe trei aspecte: asigurarea diferitelor puncte de plecare de la care copiii își pot dezvolta învățarea, bazându-se pe ceea ce pot face deja; conținut relevant și adecvat care corespunde diferitelor niveluri ale nevoilor copiilor mici; și activitate planificată și intenționată, care oferă oportunități de predare și învățare atât în interior, cât și în aer liber.

A duce un copil la creșă/grădiniță înainte de a împlini trei ani, este o oportunitate pentru el și familia sa, atunci când această instituție îndeplinește nevoile lor și are loc în condiții adecvate. Ea este prima etapă a școlii și, pentru mulți copii, prima experiență de educație comunitară.

Pentru un copil sub trei ani, intrarea la grădiniță este un moment decisiv. Este începutul unui parcurs care este adesea foarte dependent de această primă abordare a mediului școlar, care corespunde frecvent unei prime experiențe educaționale într-o comunitate care creează noi repere emoționale, sociale, spațiale și temporale.

Bibliografie:

- Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani
- The Importance of Early Childhood Education, <https://everychildmatters.org/>
- Why is Early Learning important?, <http://web.jhu.edu/>

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

Prof. în învă. primar Mateș Rodica, Școala Gimnazială „Horea” Horea

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista atunci când vor fi mari și nimic nu va permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori–“Descoperirea copilului”)

În ultimul timp, devine tot mai evident că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățare, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității elevilor. În școala contemporană, o educație eficientă, depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru a participa la dezvoltarea de sine. Depinde și de măsura în care să ajungă astfel să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect fizic și socio-afectiv, pentru o integrare socială cât mai ușoară.

Complexitatea procesului educațional impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar în acest caz, parteneriatul educațional devine o necesitate. În opinia mea, activitățile extracurriculare sunt deosebit de importante deoarece, contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare. De asemenea, prin intermediul acestora se pot dezvolta și explora anumite înclinații și aptitudini ale copiilor. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități, îmbinându-se utilul cu plăcutul.

Un punct forte al activităților extrașcolare este acela că antrenează copiii în activități mai variate și bogate cu o structură, diferită de cea de predare-învățare. O activitate desfășurată într-un mediu extrașcolar permite de asemenea și facilitarea dezvoltării unor aptitudini și a integrării în mediul școlar. ea nu va epuiza niciodată sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Din seria activităților extrașcolare amintim: taberele, excursiile, piesele de teatru, spectacolele de operă comică, atelierele creative, șezătoarele, spectacolele în aer liber, vizitele la muzee sau Grădina Zoologică. Copiii pot fi stimulați și își pot îmbogăți imaginația creată și sfera cunoștințelor, prin vizionarea piesei de teatru, filme educative, participând la ateliere de creație, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii sau prin implicarea în desfășurarea sezătorilor literare.

Copii trebuie să fie îndrumați să dobândească în primul rând o gândire independentă, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și a posibilității unei critici constructive. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția copiilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința unei participări necondiționate la desfășurarea acestora.

Trebuie să ținem cont întotdeauna de obiectivele instructiv-educative care să primeze, dar în același timp să reușim să prezentăm în mod echilibrat și momentele recreative și de relaxare. Este foarte important să dăm o notă relaxantă tuturor jocurilor și activităților.

Activitățile extracurriculare sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care :

- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor;
- organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor contribuind la optimizarea procesului de învățământ ;
- formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ ;
- copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă;
- participarea este liber consimțită, necodificată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută;
- au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup;
- sunt caracterizate de optimism și umor;
- creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților;
- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ;

- contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Prof. inv. preșc. Rus Nicoleta Livia, G.P.P. Step by Step nr. 12 Alba Iulia

Prof. inv. preșc. Brătean Adriana, G.P.P. Step by Step nr. 12 Alba Iulia

GRUPA: Mare

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

TEMA PROIECTULUI: „Eu sunt unic!”

SUBTEMA: „Ieșirea mea în societate- bunele maniere”

TEMA ZILEI: „Toamna și ariciul politicos”

FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată – „*Ariciul politicos*” – DLC (educarea limbajului) + DOS (educație pentru societate)

MIJLOACE DE REALIZARE: povestirea educatoarei

TIPUL ACTIVITĂȚII: predare-învățare.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- ✓ Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;
- ✓ Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;
- ✓ Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare.

COMPORTAMENTE VIZATE:

- ✓ Ascultă povești și povestiri scurte, participă la jocuri/cântece/poezii însoțite, inițial, de gesturi (comunicare receptivă);
- ✓ Folosește intonații diferite, gesturi, limbajul corpului, structuri lingvistice/gramaticale simple pentru a transmite un mesaj (comunicare expresivă);

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să asculte cu atenție conținutul poveștii;
- să demonstreze înțelegerea textului răspunzând la întrebări;
- să denumească personajele întâlnite în poveste;
- să recunoască cuvintele politicoase folosite de arici;
- să prezinte situații din experiența proprie;

STRATEGII DIDACTICE

Metode și procedee: conversația, povestirea, explicația, jocul, problematizarea, brainstorming.

Mijloace de învățământ: siluete din poveste, ariciul de pluș

Forme de realizare: frontal, individual

Durata: 25-30 minute

MATERIAL BIBLIOGRAFIC:

1. *** Curriculum pentru educația timpurie, M.E.C. -2019;
2. *** Metodica proiectelor la vârstele timpurii, Ed. Miniped, București, 2002;
3. Mihaela Păisi Lăzărescu, Liliana Ezechil, Laborator prescolar, Ghid metodologic,

București,2002;

4. S. Breben, Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței emoționale la vârsta preșcolară și școlară mică-vol.4,Craiova,2010;

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	
		Metode si procedee	Mijloace didactice
1.Moment organizatoric	Se asigură condițiile necesare unei bune desfășurări a activității		Decor specific temei abordate
2.Captarea atenției	După realizarea întâlnirii de dimineață cu copiii, le prezintă personajul "Ariciul Politicos", urmând să ne salutăm folosind formule pe care le folosesc prietenii când se întâlnesc. După ce ne-am salutat, Ariciul dorește să le prezinte printr-o poveste cum a ajuns el să fie numit "Ariciul Politicos"	Conversația introductivă Surpriza	Ariciul Politicos-jucărie plus
3.Anunțarea temei și a obiectivelor	Îi anunț că povestea de azi se numește " Toamna și ariciul politicos " și că pe parcursul poveștii ei vor descoperi cum s-a comportat ariciul cu prietenii lui și mai ales cum a ajuns acesta să fie numit politicos.	Conversația Explicația	Planșe cu povestea "Ariciul Politicos"
4.Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	Voi anunța titlul poveștii: " Toamna și ariciul politicos " și voi prezenta conținutul poveștii clar, coerent, cu un ton și o mimică adecvată. Pe parcursul povestirii voi descoperi imaginile din poveste. Momentele povestirii: 1. Ariciul se plimba liniștit prin pădure; 2. Se întâlnește cu o veveriță pe care a salutat-o cu "Bună dimineată!"; 3. Mergând în continuare prin pădure, Țeposul se întâlnește cu o vulpe mai bătrână pe care o salută politicos și îi ura o zi frumoasă, adresându-se cu "doamnă vulpe"; 4. Se întâlnește și cu cei doi bursuci, colegii lui de școală, pe care îi salută folosind o formulă de salut prietenească; 5. La fel a procedat și când se întâlnește cu cele trei câprioare pe cărora le ură o zi bună; 6. Văzând Zâna Toamnă cât de frumos vorbește și cât de atent îi salută pe cei din jurul lui, îl numește "Ariciul politicos".	Povestirea educatoarei Observația	planșe cu povestea
5. Obținerea performanței	Repovestirea se va realiza cu ajutorul siluetelor cu personajele din poveste. Învățămintele povestirii vor fi desprinse de către copii cu ajutorul unui set de întrebări. - Cum se numește povestea? - Pe unde a ieșit ariciul să se plimbe (Prin pădure) - Ce se întâmplă cu frunzele din copaci? (frunzele se uscau și începeau să cadă din copaci) - Cu cine s-a întâlnit ariciul în pădure? (cu veverița) - Cum a salutat-o pe veveriță? (Bună dimineată, veveriță)	Explicația Repovestirea Problematizarea	Siluate personaje

	- I-a răspuns vechea la acest salut? Cum? Voi, când salutați de obicei cu această formulă de salut, Bună dimineața? (Când ne trezim de dimineață și salutăm părinții, când mergem la grădiniță dimineața și salutăm educatoarele și colegii, etc...) Salutăm persoanele străine pe stradă? (Nu) - Care a fost următorul personaj întâlnit în pădure? (O vulpe bătrână) -Ce a făcut ariciul când a întâlnit-o pe vulpe? (Bună dimineața, doamnă vulpe! Să aveți o zi frumoasă. doamnă vulpe!) -Cum s-a simțit doamna vulpe atunci când a văzut cât de politicos este ariciul? (a fost foarte surprinsă, căci până atunci, niciun animaluț tânăr nu o mai salutase. La fel a procedat și ea răspunzându-i la salut, mulțumindu-i); Voi salutați persoanele mai în vârstă pe care le cunoașteți? Cum? (Bună ziua, sarut mâna, la revedere, etc) -Pe cine a mai întâlnit ariciul în pădure? (pe cei doi bursuci care îi erau colegi de clasă). -Ce formulă de salut a folosit ariciul cu prietenii lui? (Salut!) -Voi ce formulă de salut folosiți când vă întâlniți cu prietenii voștri? -În acea zi s-a mai întâlnit cu alte animale? Cu cine? (cu trei căprioare pe care le-a salutat cu formula de salut "O zi bună!") -Cum s-au simțit căprioarele când ariciul le-a salutat frumos și răspicat (adică tare să fie auzit de toate căprioarele)? (zâmbiră și îi răspunseră la fel). -De ce i se mai spune ariciului și "Țeposul"? (Pentru că are ace/ țepi, pe care îi folosește atunci când este în pericol ca și mod de apărare. El se transformă într-un ghem de ace și nimeni nu îi poate face niciun rău.) -Cum a fost răsplătit ariciul de Zâna Toamnă pentru că a vorbit frumos și pentru că a fost atent cu toate animalele întâlnite și le-a salutat politicos? (Zâna Toamnă, îl numi "Ariciul politicos".) Ce ar trebui să facă un copil pentru a fi numit "politicos!" Când trebuie să salutăm? (când mergem la magazin, când ne întâlnim cu persoane cunoscute, când mergem la grădiniță salutăm educatoarele și colegii at la venire cât și la plecare. Ce formule de salut putem folosi între prieteni? (Salut, Bună, Ciao, O zi bună! Să ne vedem cu bine) Ce formule de salut putem folosi atunci când întâlnim persoane mai în vârstă ca noi (bunici, vecini, cunoștințele părinților, educatoare)?– (bună dimineața, bună seara, bună ziua, să aveți o zi frumoasă, bine v-am gasit, sarut mâna) Se apreciază, creativitatea copiilor, din răspunsurile date.	Conversația Braistorming	
--	---	--	--

6.Asigurarea retenției, a transferului de cunoștințe	După ce copii și-a însușit textul poveștii și personajele din poveste, vom recita poezia învățat deja de copii și anume „Copilul politicos”, pentru însușirea formulelor de politețe.	Conversația	
7.Încheierea activității	În încheierea activității, voi face aprecieri generale și individuale asupra modului de participare la activitate a copiilor.	Conversația de încheiere	Recompense

FOLOSIREA APLICAȚIILOR VIDEO IN LECȚIA DE MATEMATICĂ

Prof. învă. primar Vrenghea Mihaela, Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă

Strategii didactice:

- ❖ Metode și procedee: conversația, exercițiu, explicația, problematizarea, observația, activitate pe grupe
- ❖ Material didactic: video (STOP MOTION), video (ChatterPix), manualul, culegeri de exerciții și probleme, planșe, wordart, fișe de lucru, joc interactiv academia abc, diplome (Canva)
- ❖ Evaluare: formativ-continuă
- ❖ Durata: 45 minute.
- ❖ Locul de desfășurare: sala de clasă.

MOMENTELE LECȚIEI	OB. OP.	ACTIVITATEA ÎNVĂȚĂTOAREI	ACTIVITATEA ELEVILOR	DOZARE	METODE SI PROCEDEE	MIJLOACE
Moment organizatoric		Se asigură în clasă ordinea și liniștea, ambianța educațională favorabilă desfășurării în bune condiții a lecției.	Elevii pregătesc manualele și caietele de matematică.	1'		
Verificarea temei		Se verifică calitativ tema prin citirea orală de către elevi.	Elevii urmăresc tema individual, corectându-se acolo unde este cazul.	4'	conversația	
Captarea atenției	02	Voi prezenta folosind aplicația STOP MOTION un material video în care Zâna Toamna prezintă pașii de memorare a înmulțirii cu doi, terminologia specifică operației de înmulțire: STOP MOTION.mp4 – „Cum se numesc numerele care se înmulțesc?” – „Cum se numește rezultatul înmulțirii?” – „Cum aflăm dublul unui număr? Dar triplul?” Propun spre rezolvare câteva exerciții orale: a) Aflați produsul numerelor 2 și 3, 9 și 3, 2 și 5. b) Aflați numerele de 3 ori mai mari decât 3,4,5;	Elevii urmăresc material video. Elevii se concentrează și răspund la întrebările teoretice. Răspunsurile vor fi notate în aplicația WordArt.	3'	observația analiza conversația exercițiul	Video STOP MOTION STOP MOTION. WordArt

		c) Calculați: $3 \times 8 =$ $3 \times 1 =$ $2 \times 7 =$ $3 \times 9 =$ $2 \times 5 =$ $8 \times 2 =$	Elevii sunt atenți și rezolvă oral exercițiile.			
Anunțarea temei și a obiectivelor		Voi comunica elevilor tema lecției și obiectivele urmărite prezentând o scurtă poezioară despre înmulțire folosind aplicația ChatterPix. ChatterPix_1637171346975.mp4 Vom recapitula înmulțirea cu 2 și 3. Vom rezolva exerciții și probleme de înmulțire cu 2 și 3.	Elevii urmăresc videoul prezentat.	1'	observația conversația	ChatterPix Poezie ChatterPix_163
Consolidarea cunoștințelor înșușite anterior	O1	Scooby- Doo și prietenii acestuia au de rezolvat un mister și trebuie să ajungă la castel. În drum vor trece prin mai multe încercări. Rezolvând exercițiile și problemele din plicurile lipite pe planșă, ajutați de elevi vor reuși. Exercițiile și problemele de pe planșă vor fi rezolvate la tablă. 1. Calculează: $3X \ 3 =$ $6X \ 2 =$ $10X \ 3 =$ $2X \ 3 =$ $8X \ 3 =$ $7X \ 3 =$ $2X \ 8 =$ $3X \ 9 =$ $4X \ 3 =$ $5X \ 3 =$ $6X \ 3 =$	Elevii sunt atenți la explicațiile date. 	25'	Observația explicația analiza Exercițiul	Planșa

	O3	1. Află: a) dublul numerelor: 3, 5, 9; b) triplul numerelor: 2, 4, 8. 2. Află produsul numerelor: 6 și 2, 3 și 4, 8 și 3. 3. Alege răspunsul corect:	Elevii vor extrage câte un bilețel și vor rezolva exercițiul pe care îl conține.			Biletele care conțin exerciții
	O4	$3 \times 5 = 10, 15, 20$ $8 \times 3 = 22, 24, 26$ $7 \times 2 = 9, 14, 16$ $10 \times 3 = 20, 30, 40$ $3 \times 9 = 26, 27, 28$	Elevii sunt atenți și rezolvă la tablă exercițiile.		Explicația	
	O5	5. Pune în casuțe numerele potrivite: $3 \times 3 = 6 + \square$ $3 \times 4 = 2 \times \square$ $10 + 5 = \square \times 5$ $20 + 7 = 9 \times \square$ $9 \times 2 = \square \times 6$	Află dublul și triplul numerelor date. Aleg răspunsul corect.			
	O6	Află factorul necunoscut: $3 \times 2 \times \square = 12$ $2 \times \square \times 3 = 18$ $2 \times 5 \times \square = 30$	Pun în casuțe numerele potrivite.			
	O7	4. Însumați produsele: 8 și 2, 7 și 3, 2 și 5. 5. Află produsul dintre suma și diferența numerelor 5 și 2. 6. Scrie următoarele numere: 6, 8, 9, 12, 27 ca produse de trei factori. 7. Pe un lac sunt 7 găște și de trei ori mai multe rațe. Câte rațe erau pe lac? Scrie operația și sub formă de adunare repetată.	Află factorul necunoscut. Însumează produsele numerelor.		problematizare a	

		8. Compune o problemă după exercițiul: 5x 3. După ce au rezolvat toate aceste exerciții, elevii vor descoperi un mesaj de la Scooby- Doo și prietenii lui care le multumesc pentru ajutorul acordat. Astfel ei au fost ajutați să rezolve misterul.	Află produsul dintre suma și diferența numerelor 5 și 2. Scrie numerele date ca produse de trei factori. Rezolvă corect problema. Compun problema după exercitiul dat. Citesc mesajul de la Scooby- Doo și prietenii lui.			
Fixarea cunoștințelor		Folosirea unui joc interactiv Roata înmulțirii va fi modul în care elevii își vor fixa cunoștințele. https://academiaabc.ro/roata_educativ/roata-inmultirii-cu-factorul-2/	Elevii vor rezolva pe grupe exercițiile și problemele afișate. Citesc exercitiile pe care le- au rezolvat.	10'	Activitate pe grupe	Joc interactiv Roata înmulțirii https://academiaabc.ro/roata_educativ/roata-inmultirii-cu-factorul-2/
Aprecieri finale		Apreciez la modul general comportamentul, conduita elevilor din timpul orei.	Elevii ascultă cu interes aprecierile cu privire la lecție.	1'	conversatia	Diplome
		Cu ajutorul aplicației Canva voi genera diplome pentru toți elevii. Materialele prezentate în timpul orei desfășurate cu prezență fizică le voi încărca în Classroom, elevii având ocazia de a le urmări ori de câte ori au nevoie .				Canva DIPLOME.mp4

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Găzdaru Petruța, Stancu Ana - „Îndrumătorul învățătorului”
- ✓ Manolescu Marin, Constantinescu Maria Magdalena, „Proiectare și evaluare didactică în învățământul primar”
- ✓ Îndreptar digital – Intensiv de educație digitală pentru învățământ primar
- ✓ Lupu Vasile - „Metodica predării matematicii”
- ✓ „Culegeri pentru ciclul primar”
https://academiaabc.ro/roata_educativ/roata-inmultirii-cu-factorul-2/